Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 910 — ՈՒՐԲԱԹ 16 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1887 (Ն. Տ.) 28 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1887 — 2 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1304

20 ՓԱՐԱ. (ՅՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԱՌԱՄԱՆ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԼՏՔ Է ԲԻՂԼԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱԼԵՔՍԵԱՆՑ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Նորատունկեան-իան

Հնդարձակ առնելու նորատունկեան օրագրի գրասենեակ

غزته‌نك اداره‌سى

Direction du journal ABEVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱԼԵՔՍԵԱՆՑ ՕՐԱԳԻՐ

ԴՐԱԳԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ. (ՅՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՈՒԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գահեկան արժողութ.	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Երեքամսեայ » »	40
Դուրսառաց » եւ տեղական Թղթատարով տարեկան » »	240
Դուրսառաց համար եւ տեղական Թղթատարով վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան Գրանց	56
» » վեցամսեայ » »	28

Դուրս գրկուած դրոշակաց ճարու. ծախքը հողեւնութեան վրայ է։ Խմբագրութեան գրկուած նամակ կամ դրութիւն եւ չտրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeny Beirmen Han à Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
(ՅՈՒՆՈՒԱՐ 21 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 25.)

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՔ. Պուլկար կառավարութիւնը 22 միլիոն ֆր. փոխ առաւ Լոնտոնի Պէյրլինկեան դրամատունէն, դրաւ տալով նոյն քանակութեամբ պանքնոտներ Պուլկարիոյ ազգային դրամատան։

—Թէեւ խնամակալութիւնը կը պատրաստուի հրաժարիլ, բայց կը վախցուի թէ ծանր հետեւանք պիտի ունենայ սոյն եղելութիւն։ Քաղաքային պատերազմ կամ անիշխանութիւն կրնայ ծագիլ, այնպէս որ բարեկիրգութեան վերահաստատումն յոյժ դժուարանայ։

—Պուլկար պատուիրակներ տեղեկագիր մը ղրկեցին իրենց ի Հռոմ գըտած ընդունելութեան վրայ։ Պ. Ռոպիլանդ քանիցս յայտարարեր է թէ Իտալիա պիտի գտնուի Պերլինի Դաշնագրին յարգող Տերութեանց կողմը, պահպանելով հանդերձ Պուլկարիոյ ազատութիւնն և անկախութիւնն։ Իտալացի նախարարն յանձնարարեր է պատուիրակաց որ ամէն չանք ընեն բարեկարգութիւնը պահպանելու Պուլկարիոյ մէջ. զի անկարգութիւն ծագելուն պէս, օտար միջամտութիւնն անխուսելի կը դառնայ։

—Հռոմի կը հեռագրուի թէ Պ. Կրէքոֆ և Պ. Սդոյլոֆ ուղղակի Կ. Պոլիս կուգան. իսկ Պ. Քալչէֆ Վիէննայի ճամբով Սոֆիա կերթայ, ուր, Կ. Պոլիս երթալէ առաջ, պիտի խորհրդակցի Խնամակալաց և Նախարարաց հետ։

—Նոր անտեղի կը գանէ պուլկարական խնդրոյն մէջ Վիլհելմ Կայսեր, կամ Պ. Պապին, կամ Իտալիոյ Թագաւորին իրաւարարութեան դիմելու գաղափարը. «զի իրաւարարութիւն կրնայ տեղի ունենալ հոն ուր վէճ կայ։ Ռուսիա կը պարսաւէ Պուլկարիոյ դէպքերն, և խնամակալութեան արարքը։ Բայց Պուլկարիայէն բան չի պահանջեր։ Ուստի, տեղի չկայ իրաւարարութեան։»

—Ի Ռուսիա պիտի վերահաստատուի եղեր Նախարարապետի պաշտօնն, որ թափուր կը մնար Կորչաքոֆ Իշխանի մահէն ի վեր։

—Անգլիոյ մէջ պէտք կը զգացուի եղեր զինուորական միջոցներ ձեռք առնելու՝ Ֆրանսօ-գերմանական նոր պատերազմի մը մէջ Պելճիոյ չեզոքութիւնը պահպանելու համար։ Ցայտնի է թէ Գերմանիա և Ֆրանսա կրնան փորձել պելճիական հողէն անցնել զիրար զարնելու համար, և ի վերջ պատերազմին, Պելճիայէն մաս մը կորզել։ Անգլիա, պաշտպան Պելճիոյ չեզոքութեան, չուզեր որ իւր եկեղց դէմ կարեւոր կէտի մը վրայ մեծ Տերութիւն մը հաստատուի։

—Պուլկար կառավարութեան առաջարկութեամբ, Բ. Դուռն հաւանեցաւ յատուկ թղթատարութիւն մը հաստատելու Պելովայէ ի Վաքարէլ երկաթուղի նոր գծին վրայ, այնպէս որ Սոֆիայէ ի Նիշ նորահաստատ թղթատարութեան հետ միանայ։

—Քոռէս. Բիլդ. կ'իմանայ թէ Բ. Դուռը սա կերպ լուծում մը պիտի տայ պուլկարական տագնապին.—Խնամակալութիւնն հրաժարի. խառն նախարարութիւն մը կազմուի, որուն անդամակցի Պ. Զանքով. նոր ընտրութիւնք կատարուին. Նորընտիր Սոբրանյէն ընտրէ Իշխան մը. իսկ Մինկրել Իշխանը, զոր Ռուսիա պաշտօնապէս չէր առաջարկած և միայն Բ. Դուռն յանձնարարած էր, թողուի վերջնապէս։

—Պ. Սդոյանով, խնամակալութեան կորովալից մէկ գործակալն, որ Պուլգարիէն կը գտնուէր, յունուար 21ին Սոֆիա վերադարձաւ աճապարանօք։ Ըսեր է թէ ծանր եղելութիւնք կը պատրաստուին ի Պուլկարիա, և թէ պուլկար կառավարութիւնը կը մտադրէ ազդու միջոցներ ձեռք առնուլ։

—Գերմանիայէն ձիերու արտածումն արգելող կայսերական հրամանագիրը դէպ ի ազդեցութիւն ըրաւ Պերլինի Սակարանին վրայ։

—Վիէննայէ յունուար 21 թուով կը հեռագրուի առ Թայմս.

«Պուլկարական խնդիրը ռուսական բաղձանաց համաձայն կարգադրուելու ճամբուն մէջ չէ տակաւին. խնամակալք, հանրային կարծիքն հետզհետէ ուժգնացած և իրենց ոյժերն հաչուած լինելով, ո՛չ ուս տրամադիր են հրաժարիլ եթէ երաշխաւորութիւն չտրուի թէ երկրին վարչութիւնն անկողմնակալօրէն ի գործ պիտի դրուի նոր Սոբրանյէի մ'ընտրութեան միջոցին։

—«Դերման կառավարութիւնը շատ ջանաց «խաղաղ կարգադրութիւն» մը գոյացնելու. բայց իւր գործակալ Պ. Ֆոն Թիլման ցարդ ուրիշ բան չկրնացաւ Խնամակալութեան բայց եթէ հը նազանդիլ Ռուսիոյ պահանջմանց ամբողջովին, առանց վերապահութեան։ Պ. Թիլմանի գործածած փաստերէն կ'երեւի թէ Պուլկարը Ռուսիոյ հնազանդելով՝ պիտի ծառայէն Դերմանիոյ շահուց, այլ ո՛չ Պուլկարիոյ շահուց։

—«Խնամակալք, կարգալով Պիզմարքի Իշխանին Ռայխստակի մէջ արտասանած ճառերը, չեն ուզեր ծառայել Իշխան-Նախարարապետի մը քաղաքականութեան, որ հրապարակաւ խոստովանեցաւ թէ չահ կամ հանգիստ չունի իրենց հայրենի երկրին ճակատագրոյն վրայ։ Խնամակալք կը հանձնան իրենց կացութեան զորութիւնն, և որովհետև իրենց ազգային անկախութեան վրայ չեն նայիր նոյն անտարբեր աչքով որով կը նայի Իշխան-Պիզմարք, չեն ուզեր այնպիսի միջոցի մը դիմել որ ղրկէ ըզ Պուլկարիա Պերլինի Դաշնագրով վարելած ո'ր և է ազատութենէն։

—Պ. Քալչէֆ յայտարարելով ի Հռոմ թէ պուլկար կառավարութիւնը պատրաստ է ընդունիլ Ռուսիոյ կողմէ եղած բանաւոր առաջարկներ, իւր հրահանգներէն անդին անցաւ։ Երեք պատուիրակաց ամէնէն անխորձն է Պ. Քալչէֆ, որ քանի քանի անդամներ կարեւոր յայտարարութիւններ ըրած է առանց խնամով խորհրդակցելու իւր պաշտօնակցաց հետ։

—«Խնամակալք տրամադիր չեն ընդունելու յատկապէս Ռուսիոյ կողմէ եկող առաջարկներ, բանաւոր լինին թէ ոչ. զի կ'ըսեն թէ Ռուսիա միւս դաշնադիր Տերութիւններէն աւելի իրաւունք մը չունի Պուլկարիոյ վրայ։ Տրամադիր են ընդունիլ միայն բոլոր Մեծ Տերութեանց միաձայնութեամբ ընծայուած առաջարկները, բաւական է որ համաձայն լինին Պերլինի Դաշնագրոյն. այսինքն՝ երկնց յաջորդելիք կառավարութիւնը սահմանադրական պէտք է լինի, և նոր Սոբրանյէն կատարեալ ազատութիւն պէտք է վայելէ նոր Իշխանին ընտրութեան համար։»

—Ֆրանսայի դէմ Գերման ժողովրդեան զայրոյթը զրգռելու և ընտրողներէն նպաստաւոր քուէ մը կորզելու համար, Գերմանիոյ կառավարական մամուլը սա տեսակ հրատարակութիւններ կ'ընէ. — Փոսթ իւր յունուար 21 թուով կը հրատարակէ Շադէլոյի Ֆրանսացի փաստաբանի մը պատասխանը Պերլինի գործարանապետի մը, որ կը խնդրէր ունենալ ցուցակն իւր ապրանքներուն վաճառողաց ի Շադէլօ. Փաստաբանը, Կայզրիէլ Պրիւնէ անուն, գրեր է. «Անամօթ մարդիկ. ես Ֆրանսացի մ'եմ, և հայրենասէր ոմն։» Ապա նախատինքներ տեղալով Գերմանաց գլխուն, անուններ է դանոնք «ծամացոյցի գողերու արհամարհելի հրոսախումբ մը, գողերու և հրոնիգներու նողկալի ցեղ մը։... Ես երկու մանչեր ունիմ, կեանքս աւելի թանկագին, և մեծ պիտի լինի երջանկութիւնս այն օրն որ տեսնեմ անոնց մասնակցիլ մը Բրուսիոյ բնաջինջ կործանման. Դողացէք, ուրեմն, զի վրէժխնդրութեան օրը մերձ է, և ահեղ պիտի լինի։ Ֆրանսացի մ'է ու հանրապետական մը որ այսպէս կը խօսի ձեզ։»

—Ֆրանսա անցեալ շաբթուն մէջ ևս 3,000 ձիեր ստացաւ Դանիայէն, յառաջագոյն գնելէ յետոյ Գերմանիայէն այնչափ որչափ կրցած էր։

—Նուէյտ Վրէմ կ'ըսէ թէ, առանց արգելելու պատերազմ մը ի մէջ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ, Ռուսիա կրնայ ա'յնպէս գործել այս անգամ որ գերման բանակը չկարենայ իւր ամբողջութեամբ քալել Ֆրանսայի վրայ։

—Վիէննայէ յունուար 23ին առ Հաւս. «Պիզմարք Իշխանին ճառերը տակաւին կը յուզեն միտքերը, մանաւանդ թէ Աւստրիոյ սպառազինութեանց լուրն, և մանաւորապէս Աւստրիոյ 1887ի զօրաժողովոյն կանխումը կը ստուգուին։ Վիէննայի և Բէլգրադի կառավարութիւնը ստիպողական պատրաստութիւններ հրամայած են երբ թէ ճշդիւ պատերազմ մը մօտալուտ լիներ։ Աւստրիա-Հունգարիայէն ձիերու արտածումն ևս ի մօտոյ պիտի արգիլուի։ Այս անօրինութեանց պատճառ կուտայ ռուս զօրաց համախմբումը սահմանագլխոյ վրայ։»

—Բրուսիոյ Երեսփ. Ժողովոյն յունուար 24ի նստոյն մէջ, Պ. Պիզմարք նոր բանախօսութիւն մ'ըրաւ, յորում, յիշելով Գերմանիոյ Երեսփ. Ժողովոյն վիճաբանութիւններն, ըսաւ թէ դաշնակից կառավարութիւնք կայսեր թոյլատրած են ինչ ինչ էական իրաւունքներ, զորս կայսրը չպիտի կրնայ թողուլ Գերմանիոյ Երեսփ. Ժողովոյն։ Կայսրութեան պաշտպանումը Գերմանիոյ կայսեր անկ է և ո՛չ թէ խորհրդարանական մեծամասնութեան կամ կուսակցապետաց։ Բանակին կազմակերպութեան զարգացումն, ինչպէս կը պահանջէ դժուար կացութիւն մը, ձեռք չի կրնար բերուիլ երեք տարիէն։ Իշխան-Նախարարապետն հարուածեց լուծեալ Երեսփոխանութեան խմբակներն, և ի վերջոյ հերքեց անոնց կարծիքն որք կըսեն թէ իւր դիտումն է բացարձակ միապետական գրութիւն մուծանել կառավարութեան մէջ։

—Գերմանիոյ Կայսեր և Կայսրուհւոյն թագադրութեան տարեդարձի հանդէսն յունուար 24 ին կատարեցաւ ի Պերլին։

—Աֆղանստանէն եկած վերջին լուրեր կը ծանուցանեն թէ, (կ'ըսէ յունուար 24 թուով Լոնտոնի հեռագիր մը,) ապստամբ Ղըլզայը յաղթեր են աֆղան զօրաց։

—Նոյն Թիմէ Բրէսէ կ'ըսէ յունուար 20 թուով. «Պուլկարիա կը նմանի բանակի մը որոյ հնահանգման գէնքը կըտրուած է ամէն կողմէ, և որ պարտի անձնատուր լինել։ Բայց գէթ իրաւունք ունի պատուաւոր անձնատուութեան մը։ Ռուսիա պիտի չնորհէ՞ զայն։ Ահա՛ Ռուսիա կատարեալ յաղթանակ մը կը վատակի ո՛չ միայն Պուլկարիոյ, այլ համայն Եւրոպիոյ վրայ, որ պատերազմէ վախնալուն՝ Ռուսայ թոյլ կուտայ ձեռք բերել առաւելագոյնս դիրք մը, յորմէ Ռուսիա մեծապէս պիտի օգտի երբ պատերազմ ծագի։ Առայժմ խաղաղութիւն պիտի լինի, բայց ո՞րչափ ժամանակի համար։»

—Վիէննայի կառավարութիւնը վերջին օրերս դրաւեց քանի մը լրագրաց թիւերն որք Աւստրիոյ ռազմազինութեանց վրայ տեղեկութիւններ կը հրատարակէին։ Բայց կան տեղեկութիւնք որք պաշտօնական են։ Օրինակի համար, Սարին Աւստրիոյ կառավարչը կը յայտարարէ թէ, երբ բանակը չարժուն վիճակի մէջ դրուի, կառավարներ և սայլորդներ հարկաւոր պիտի լինին զինուորական փոխադրութեանց համար. ուստի, ուժեղ մարդիկ կը հրաւիրուին սոյն պաշտօններն ստանձնելու, դիմելով բանակին փոխադրութեանց ճիշդին։ Վիէննայի Սակարանին մէջ յունուար 20 ին շատ կը խօսուէր այս ծանուցման վրայ, երբոր նոր ապացոյց թէ Աւստրիա իւր բանակը կը պատրաստէ անակնկալ և յանկարծադէպ պատահականութեանց։

—Լոնտոնէ յուն. 23ին կը հեռագրուի թէ Անգլիա Եգիպտոսի մէջ զինուորական հրամատարութեան պաշտօն մը պիտի տայ եղեր Ալէքսանդր Պադենպերկի Իշխանին։

—Պելճիա ևս այս օրերս պիտի հանէ հրամանագիր մը, ձիերու արտածումն արգիլող։

—Սոֆիայէ յունուար 20ին կը հեռագրուի առ Թայմս թէ Զանքովմանց մէջ հերձուածը ճարակելու վրայ է։ Անոնցմէ շատեր դժգոհութեամբ կը գիտեն եղեր Պ. Զանքովի կատարած նորատեսիլ դերն ի Կ. Պոլիս։

—Մէդիոլներ ենթայրդոր կը կազմուին ամենուրեք է Պուլկարիա և ի Ռումելի, խնդրելու համար խնամակալներէն որ չհրաժարին՝ բանակին ու ժողովրդեան վրայ վստահելով։ Եթէ խնամակալք ամենադարձն բաղաձեր տան, այս ժողովրդական ձեռնարկներ ազգային մեծ շարժման մը երեւոյթը կրնան եղեր առնուլ։

ՍԵՐՊԻՈՅ մէջ ևս Բէյթին անյաջող եղաւ։ Վիէննայէ կը հեռագրուի առ Թայմս. «Ժամանակէ մ'ի վեր Սերպիոյ մէջ ժողովրդական յուզում կայ ծըխախոտի մենաւաճառին դէմ։ Ծխախոտին գնէն ու տեսակէն կը գանգատուի, և շատ մը գիւղերու մէջ դաշնակցութիւններ կազմուած են Բէյթին ծխախոտը չգործածելու համար։ Պելկրատի կառավարութիւնն հարկադրեցաւ բանակցել Լէնտրբպանը և Բոնդուառ տ'Էպտոնդ դրամատանց հետ, մենաւաճառի պայմանագրոյն ջնջման համար։ Իրերը տագնապի երեւոյթ մը առին յորմէ հետէ Բէյթին սահմանագահ գործակալներէն մին զարկաւ սպանեց ծխախոտ փաթաթող մը։ Սպանեալն էր Առնաուտ մը, որոյ ցերեկ ուխտեց արեան վրէժ լուծել, և այնու հետեւ սահմանագահ մը սպաննեցին Առնաուտը։ Ժողովուրդը ծխախոտ փաթաթողներուն կողմը կը բռնէ։»

—ԿՈՐԴԻՆԱԼ ԵՕՐՈՊԻՆԻ տեղ Վատիկանի արտաքին գործոց նախարար անուանեցաւ Ռամբոլլա գերապատուտ, պապական նուիրակ ի Մատրիտ։

—ՌՈՒՍԻՈՅ եղծտական նոր նախարար Պ. Վիշնեկրածքի մատուցուեր են առաջարկներ՝ վարձու բռնելու համար ծխախոտի մենաւաճառն։

ԱՆԳԼԻԱ. Յունուար 20ին, Լոնտոնի պարապ գործաւորք նոր ցոյց մ'ըրին ի Դրաֆալկար Սկուէյր, առաջնորդութեամբ Պ. Ուիլիրսի և ուրիշ ընկերվարանաց։ Բաղմաթիւ ոստիկանութիւնք եղան։ Ոստիկանաց աշխատութիւնը կը պահանջէին գործածել։ Բարեկարգութիւնը չխանգարեցաւ։

—Մանուշկինը նախընթաց երեքշաբթի գիշեր Լոնտոնի խարտիական ակմբին մէջ պատահած ծանր արկածն, որ պատճառ եղաւ 17 անձանց մահուան։ Աւասիկ նոր մանրամասնութիւններ։ Ցիշեալ ակումբը կը յաճախեն մի միայն խարտիական ընտանիքներ։ Երեքշաբթի գիշեր, ակմբին անդամք ներկայացում մը կուտային ի նպաստ բարենպատակ գործի մը։ Երբայեցերէն լեզուաւ կը ներկայացնէին Սպանիոյ Գնչուներն, և խաղն աւարտելու մօտ էր երբ յանկարծ վերնայարկէն «Կրակ կայ» աղաղակներ լսուեցան։ Այս աղաղակը ամենակարգերի սոսկում մը յառաջ բերին ներկայից մէջ, որոց թիւն հինգ հարիւրի կը հասնէր։ Ամէն որ կը խուժէր դէպի սրահին երեք դռներն։ Այս խուճապին մէջ տասնեւեթն հոգի ոտից կոխան լինելով ջախջախուեցան և շատեր վիրաւորեցան։ Մեռելոց տասնեւերեքը կին են, երեքը տղայ և մին այր։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն բացած է գտնելու համար անձինքն որք՝ առանց պատճառի «Կրակ կայ» գոռալով՝ սոսկալի աղէտին պատճառ եղած էին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Յունուար 21 ին, Յառաջդիմականք ի նիստ գումարեցան Պերլինի երկրորդ շրջանակին մէջ, ի ներկայութեան երեք հազար անձանց։ Այդ շրջանակին արդի երեսփոխանը, Պ. Վիրխով, երկար ատենաբանութիւն մ'ըրաւ քաղաքական արդի կացութեան վրայ։ Ապա Պ. Բիլդեր խօսելով Մարշալ Մոլդբէի ընտրելութեան վրայ ընդդէմ Պ. Վիրխովի ընտրելութեան, յայտարարեց թէ Մարշալն արդարեւ անժխտելի ծառայութիւններ մատուցած է Հայրենեաց, սակայն պէտք եղածը զօրաւոր ներկայացուցիչ մը տալ չէ՛ զինուորական շահերուն Գերմանական խորհրդարանին մէջ, հապա ներկայացուցիչ մը պտնել քաղաքային շահերուն համար, որպէս զի հնար լինի հաւասարակշռութեան մէջ դնել քաղաքային տարրին և զինուորական տարրին պահանջմունքն։ Ստենաբանն ըսաւ թէ, զինուորական կարծեաց հանդէպ, պէտք է նաեւ բարձրացնել կարծիքներն քաղաքային ժողովրդեան անդամոց որք ծառայութիւններ մատուցած են երկրին։ Ցիշեց թէ Ուելլինկդընի դուքս մը փրծած էր՝ օգուտ քաղելով իւր փառքէն և առ հայրենիս մատուցած ծառայութիւններէն՝ բռնաբարել անդլիական ժողովրդեան սահմանադրական իրաւունքները, սակայն պատուոյն իրեն երեսին։ «Ուելլինկդընի Դո՛ւքս, յաղթական յ'Սպանիա և ի Վատերլո, դուք չե՛ս կրնար յաղթել անդլիական ժողովրդեան։» Մեք ալ կը պատուք. «Մարշա՛լ Մոլդբէ, յաղթականդ յԱւստրիա, յաղթականդ ի Ֆրանսա, դուք չե՛ս կրնար յաղթել Պերլինի բաղաքացւոց։» Ժողովն որոշեց Պ. Վիրխովի ընտրելութիւնը պահել առաջիկայ ընտրութեանց մէջ։

—Ֆրանքֆորդի դատարանն յունուար 22ին իւր վճիռը տուաւ երեսուն և վեց ընկերվարականաց դատին մէջ, որք գաղտնի ընկերութեանց մասնակցելու ամբաստանութեան ներքեւ էին, երեք գլխաւոր ամբաստանեալներ վեցական բանտարկութեան և մնացեալք թեթև պատիժներու դատապարտեցան. չորս հոգիք անպարտ արձակեցան։

ԲՐՈՒՍԻԱ. ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ. Հռոմէ կը հեռագրեն առ Ռիւդէր թէ Պապն ինքնագիր նամակ մ'ուղղելով Վիլհելմ Կայսեր, շնորհակալութիւն յայտներ է

—)(18)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ

ԻՆԳ ՇԱԲԱԹ ՕԹԱՊԱՐԿՈՎ

ԵՐԿԱԼԹԻԶԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՔ ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՅ ՃԱՓԻՆԻ

ՊՕԱԿԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԵՄԱՐԱՆԻՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԹ.

—Եւ Ֆրանսա վրէժ չառնո՞ւ այդպիսի ոճրէ մը, հարցուց Բէննէտի։

—Ֆրանսա բաղդեց. Զանզիպարի Ակիտան ամէն չանք ընաւ ոճրագործը բռնելու համար, բայց չկրցաւ յայտիլ։

—Կը խնդրեմ որ կանչ չառնուինք ասա, այլ վեր եկենք, տէ՛ր իմ, վեր եկենք, եթէ կը հաւատաք ինձ։

—Ամենայն յօժարութեամբ, Ժոյէ, մանաւանդ որ Տիթիմի լերան տակն ենք։ Եթէ իմ հաշիւներս սխալ չեն, իրիկուան ժամը եօթնէն առաջ կ'ացնինք զայն։

—Գիշերը չպիտի՞ ուղեւորինք, հարցուց օրսորդն։

—Շնար եղածին չափ ո՛չ։ Զգուշութեամբք եւ աշխոյժութեամբ կրնանք ուղեւորիլ անվտանգ, բայց մեր նպատակը միայն անցնիլ չէ Ափրիկէի մէջէն, այլ եւ անտեսնել է զայն։

—Մինչեւ ցարդ դժգոհութեան տուիթ մը չունեցանք, Տէ՛ր իմ։ Փոխանակ անապատի մը վրայէն անցնելու, աշխարհի ամենէն արգաւանդ եւ մշակեալ երկրին վրայէն անցանք։ Հաւատացէ՛ք աշխարհագրագիտին, եթէ կրնաք։

—Դպասենք Ժոյէ՛, սպասենք։ Պիտի տեսնենք յետոյ։»

Երիտասարդ մեծատունին միջոցները Ալէքսէյ— Տիմիթիմի լերան տակէն հասան, եւ զայն անցնելու համար պարտաւորեցան երեք հազար ոտքէն աւելի բարձրանալ, եւ ասոր համար ասոնց-ոտի միայն ուեւլցուց փոքրիկ ջերմութիւնը։ Կը թուիր ըսուիլ թէ իւր օգապարիկն սատգիւ իւր ձեռքովը կը վարէր։ Բէննէտի ցոյց կուտար նմա իրենց գէմ եկող արգելքներն, եւ Ալէքսէյ— օրին մէջէն կը պատեր, լերան գագաթին յոյժ մօտէն քերուելով։

Ժամ ութին վար իջնել սկսաւ լերան միւս կողէն, որոյ զառիվարը մեղմ էր։ Խարխիներուն նաւակին դուռը նեռուեցան, եւ անոնցմէ մին՝ յարմարեալ նոր ալեկոծ մ'ոստերուն հանդիպելով՝ ուժեղապէս սասչեցաւ։ Խոյսն Ժոյէ՝ պարանէն վար սահելով՝ ամրացնելոց զայն, յետոյ մեռաւ. եւ սանդուղը վար երկնցուցին, եւ Ժոյէ կատարի թեթեւութեամբ վերելակեց ի նաւան։ Օգապարիկը դրեթէ անշարժ կը կենար, պատապարեալ արեւելեան հովերէն։

Երիտասարդ ճաշը պատրաստուեցաւ։ Ուղեւորք, իրենց օդային պայմաններէն զբաղուեալ, լայն խրատատ մը բացին իրենց պաշարին մէջ։

«Ոչխարի ճանրայ ըրինք այսօր։ Հարցուց Բէննէտի խնչոր պատասխաններ նեռելով բերանը։

Տոքթորը լուռանային զնուութեանց միջոցով զատ իւր դիրքն այն պատուական բարեսիրին վրայ, զոր առաջնորդ ընտրած էր իրեն, եւ որ մասն էր այն ընտրեալ ազատին, զոր Կոթայի մէջ հրատարակած էր իւր գիտական բարեկամը՝ Բէթիէրման։ Այն ատեան պիտի ծառայէր տոքթորին բռնանոյ ուղեւորութեան, վասն զի կը պարունակէր Պրոթընի եւ Արէյքի ամբողջ ուղեցուցային ի Մեծ-Լիմերը, տոքթոր Պարթի ուղեցուցային ի Սուատան, Կիլեոմ Լրժանի ուղեցուցային ի տարին Սենեկալ, եւ Նիկէրի տէվիան, գծեալ ի տոքթոր Գէյքէ։

Ֆէրիւսան դիրք մ'ալ ունէր իւր հեւ, որ Նեղոսի վրայ ձեռք բերուած ամէն ծանօթութեանց բովանդակութիւնն էր։ Նախագահն Լոնտրայի Աշխարհագրական Ընկերութեան հրատարակած ընտիր քարտէսներն, որով գտնուած երկիրներուն ոչ մի կէտը չէր կրնար պրծիլ նորա աչքէն։

Իւր քարտէզը զննելով գտաւ որ իւր ուղին լայնութեան երկրորդ աստիճանին տակն էր, կամ հարիւր քսան մղոն դէպ յարեւմուտք։

Բէննէտի նշմարեց որ իրենց ուղն դէպ ի հարաւ կ'ուղղուէր։ Բայց այս ուղղութիւն գոհ կ'ընէր զտոքթորն, որ կ'ուզէր, հնար եղածին չափ իւր նախորդաց շաւիղներուն հետեւիլ։

Որոշուեցաւ գիշերին պահպանութիւնն երեք մասի բաժնել, որպէս զի իւրաքանչիւրը կարենար կարգաւ հոգել միւս երկուքին վրայ։ Տոքթորը պարտաւորեցաւ ժամ իններն պահպանութիւնն ստանձնել, Բէննէտի կէս գիշերներն եւ Ժոյէ առաւօտեան ժամ երեքներն, իւրաքանչիւրն երեք ժամ։

Հետեւաբար, Բէննէտի եւ Ժոյէ, իրենց վերակացներուն մէջ փաթթուելով պառկեցան վրանին տակ եւ ննջեցին խաղաղութեամբ, մինչ տոքթոր Ֆէրիւսան կը հսկէր։

ԳԼՈՒԽ ԺԹ.

Օդը կը փոխուի։—Բէննէտի ջերմէ կը բռնուի։—Տոքթորին բժշկութիւնը։—Ցամաքային ուղեւորութիւն։—Իսէնցէի լեռնադաշտը։—Բիւսէֆոյ լեռը։—Վեց հազար ոտք բարձրութիւն։—Ցերեկի դադար մը։

Գիշերը խաղաղութեամբ անցաւ, բայց շատ ցաւոտ, որովհետ ամենայն ինչ Բէննէտի խոնջութիւն եւ սարսուռ զգաց։ Օդը կը փոխուէր, երկինք, թանձր ամպերով ծածկեալ, կարծես նոր ջրհեղեղ մը հանելու կը պատրաստուէր։ Տխուր երկիր մ'է Զանզիպարը, ուր չարունակ կ'անձրեւէ, և բաց առեալ թերեւս ասան-հնգի չափ օրեր յունվար ամսոյ մէջ։

Շատ չանցաւ՝ բուռն անձրեւ մը սեղալ սկսաւ։ Երկրին ճանապարհներն, արդէն փշաս մացառներով եւ յայտի բաղեղներով խրոկեալ, բոլորովին անանցանելի կը լինէին վայրենական ուղեւորներն։ Ուրոշապէս կը տեսնուէին ծծմբախառն ջրածնի վերածութիւններն, որոց վրայ խօսած է Գրքին հարիւրապետ։

«Ըստ նորա խօսքին, ըստ տոքթորին, եւ իրաւունք ունի, կարծես թէ դժոխք մը պահուրտած է մէն մի մացառի տակն։

—Պնչակ երկիր, պատասխանեց Ժոյէ, եւ կը թուի լինիլ թէ պարոն Բէննէտի առողջութիւնը վնասուեցաւ գիշերն առտ անցուելով։

—Արդարեւ բաւական բուռն ջերմ մը բռնեց զիս, ըսաւ տոքթորը։

—Զարմանալի բան մը չէ, սիրելի Տիթ, Ափրիկէի ամէնէն վատառողջ գաւառներէն մէջն մէջ կը գտնուինք, բայց երկար չպիտի մնանք։ Զուտ՝նք։»

Ժոյէի ճարտար գործաւորութեամբ խարիսը շատ մ'առնուեցաւ ծառի վրայէն, եւ Ժոյէ վերտաին նստանելու միտքսեայ սանդուղին մէջ։ Տոքթորն անմիջապէս տաքցուց կաղն, եւ Ալէքսէյ— նորէն տաք գիւր թոնիչ, բաւական բուռն հովի մը մղուելով։

Հալիւ քանի մը տարաւորք կը նշմարուէին ժամաթերթ մէկդին մէջ։ Երկրին տեսքը կը փոխուէր։ Ափրիկէի մէջ յանմէս կը պատահի, որ վաղառողջ գաւառաց կը յաջորդեն կատարեալապէս քաղառողջ երկիրներ։ Բէննէտի ախորեւ կը տառապէր ջերմէ, հակառակ իւր կորովի կազմութեան։

«Եւ սակայն հիւանդանալու ժամանակ չէ, ըսաւ իւր վերմակին փաթթուելով եւ վրանին տակ պառկելով։

—Փոքր մը հանգիստ՝ սիրելի՛ Տիթ, պատասխանեց տոքթոր Ֆէրիւսան, եւ կը բժշկուիս կատարելապէս։

—Ցժշկուի՛մ, Օ՜ն, Սամուէլ, եթէ ուղեւորական դեղարանիդ մէջ ունիս այնպիսի դեղ մը, որ զիս կրնայ ոտք հանել, շուտով տուր ինձ եւ աչերս փակելով կը նեմ։

—Ափսոս ուրեմն, բարեկա՛մ Տիթ, այնպիսի ջերմեռոյժ մը պիտի տամ քեզ, որ բնաւ ծախք չունի։

—Ինչպէս պիտի տաս։

—Ցոյժ պարզ է։ Մեզ շրջապատող ամպերէն վար եկնելով պիտի հեռանամ այս ժանտաբեր մթնոլորտէն։ Տասն վայրկեան կը խնդրեմ նաւուս ջրածինն ընդլայնելու համար։

Տասն վայրկեան չէր եղած, ուղեւորք անցած էին խոնաւ գօտին։

«Սպասէ քիչ մը, Տիթ, եւ պիտի զգաս մաքուր օդին եւ արեւուն ազդեցութիւնն։

—Ամենի հրաշալի գեղ մը, ըսաւ Ժոյէ։

—Ո՛չ, բնական է։

—Ո՛չ, բնական լինելուն վրայ չեմ երկբայիր։

—Օդափոխութեան կը զրկեմ զՏիթ, ինչպէս որ կ'ընեն Եւրոպիոյ մէջ ամէն օր։

—Ցիրաւի արքայութիւն մ'է եղեր այս օդապարիկն, ըսաւ Բէննէտի՝ արդէն առողջութիւն զգալով։

—Ինչ եւ ալ պատահի, տարակոյս չկայ որ հն կը տանի, պատասխանեց Ժոյէ լրջաբար։

(Շարունակելի)

Բրուսիոյ Խորհրդարանին բացման ճառին յայտարարութեանց համար, ի մասին կրօնային խնդրոյ։ Լէոն Ժ.Գ. իւր կողմէ կը խոստանայ կրցածն ընել բարուք վախճան մը տալու համար բանակցութեանց որք յառաջ կը տարուին Վատիկանի և Բրուսիոյ կառավարութեան միջև։

—ՄԱՐՈՒ. Մատրիտէ կը հեռագրեն թէ Մարոքի կառավարութիւնը բոլորովին չնչեր է մաուլը՝ Պոտութեան և դեսպանաց դէմ ըրած յարձակմանցն համար։

—ԲՈՐԴՈՒՆԱԼ. Բէնիչէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ անգլիական Պէնդիքոբ շոգենաւն, որ Դարտիֆէ Մալդա կերթար, կրոնհոյի եղերաց վրայ բոլորովին խորտակեր է։ 24 նաւաստիներէն մին միայն ազատեր է։

—ԿԵՌՐ. ԱՍԻԱ. Պարսկական Շնչլրագիրն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը ստանայ Փեսապուէ. «Ռուսական երկու մարտանաւուց, Ալեքսանդր և Պէտր, անակնկալ երեւումն Ամու-Տարիա գետոյն վրայ՝ մեծ սրտայուզութիւն պատճառեց Աֆղանստանի Լիմրին աշքունեաց մէջ։ Կը հարցուի թէ որով իրաւամբ Ռուսիա այդ մարտանաւերը ղրկած է գետին ա՛յն մասին վրայ որ երկու ափունքն ալ կը վերաբերին Պուխարայի։ Լիմրին այս առթիւ բանակցութեան մտաւ Հնդկաստանի կառավարութեան հետ։ Կ'ըսուի որ եթէ ռուսական մարտանաւերը մտնեն Վերին Ամու-Տարիայի ջուրց մէջ որը երկու ափունքը կը վերաբերին Աֆղանստանի, թող չպիտի տրուի նոցա խարիսխ նետել ո՛չ մէկ աֆղանեան նաւահանգստի մէջ։

—ՊԻՐՄԱՆԻԱ. Ռանկունէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ մարտ ամսուն Պերմանիոյ անգլիական զօրաց թիւը 10,000 ի պիտի լիցեցուի։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ՆԻԿԻՍ ՍՈՒՐՉԱՆԳԱԶԱՆԻ ԱՌՆՈՒԱԾ

Բէրլին, 24 յունուար. Տէրութիւնը ընդունեցին ռուս կառավարութեան առաջարկն՝ ի մասին նախնական բանակցութեան մը Պուլկարիոյ խնդրոյն վրայ։ Բայց Անգլիա վերապահութիւնը ըրաւ խնդրոյ կարգին նկատմամբ։ Կ'ըսէ թէ նախ ընտրուի Պուլկարիոյ Իշխանը, մինչ Ռուսիա կուզէ որ ամէն բանէ առաջ գործէ բարուի Պուլկարիոյ այժմեան կառավարութիւնը։

—Լոնտոն, 24. Թայմս ռուս կառավարութեան վերջին ծանուցագրոյն մէջ դիտաւորութիւն մը կը տեսնէ նորոգելու Կ. Պոլսոյ Դեսպանախորհուրդը։

—Սրբազարդուն, 24. Ալէքսանդր Իշխան, Անգլիայէն գալով, Սրբազարդուրկէ անցաւ, ուր կ'ըսուի թէ պիտի տեսակցի Պ. Քայչէֆի հետ։

—Մէլն, 25. Ալէքսանդր Իշխան երէկ իրիկուն հասաւ ասոր։ բայց մարդ չընդունեց և չտեսակցեցաւ Պ. Քալչէֆի հետ։ Այսօր Վենետիկ կ'երթայ, (Եգիպտոս ուղեւորելու համար։)

—Բարլին, 25. Տէյլի կը պատմարակէ անգլիական լրագրաց լեզուն, որք Գերմանիան կը գրգռեն Ֆրանսայի դէմ պատերազմ հրատարակելու։ Ռէյ. Ֆրանսէզ կ'ըսէ թէ ընդհանուր խաղաղութիւնը պիտի ապահովուէր եթէ անգլ. կառավարութիւնն ետ կենար Պուլկարիոյ գործոց մէջ հետեւած քաղաքականութենէն։

—Հռոմ, 25. Երեսփ. ժողովոյ մէջ, Պ. Ռոպիլանդ, հարցապնդման մը պատասխանելով, ի մասին լրոյն թէ Հապէշը Մասսովայի վրայ կը քալէ, յայտարարեց թէ Մասսովայի պահպան խումբի զօրքը բաւական է ետ մղելու ամպիսի յարձակում մը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բերայի Թաղական Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ Ամեն. Պատրիարք Հայրն հրաւիրեալ է հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել յառաջիկայ կիրակէ առաւօտ, ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի։

Հռոմէական Հայոց Պատրիարք Դեր. Աղարեան Սրբազան վաղը կայս. պալատ պիտի երթայ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ Ս. Պապն լինելիք նուէրներն ստանալու համար և յառաջիկայ չորեքշաբթի Հռոմ պիտի ուղեւորի։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՍՆ

— Ի նպաստ Աղքատաց Հայուհեաց Ընկերութեան կազմուորեալ պարահանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ փետրուար 5 17, հինգշաբթի դիշեր, ի Նոր Թատրոն Բերայի։

ԱՆԴԱՄԻ ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՅԱՆՁՆԱԹՄԵՐԻ

Վսեմ. Տատեան Յարութիւն էֆէնտի, Խորհրդական Արտաքին Գործոց պալատական,

ՆԱԽԱԳԱՀ

Աղաբէկեան Սարգիս էֆ. ԴԵՐ-ՆԱԽԱԳԱՀ
Մաքսուտ Սեպուհ » ԴԱՆՁԱՊԵՏ
Փափազեան Լեւոն » ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

ՏԻՆՆՈՑԻՔ

Աղաբէկեան Ս.
Սալօ Ս.
Երկանեան Վ.
Լուսեան Յ.
Մամիկոնեան Մ.
Մանուէլեան Ս.
Նէվրուզ Յ.
Նորատունկեան Գ.
Նորատունկեան Յ.
Զբպուքճեան Տ.
Պիլլօքեան Ա.
Տաղուտեան Տ.
Տատեան Տ.
Տէրունեան Կ.
Տը Ջունդ
Փորթուքալ Մ.

ՏԵՍՈՒՔ

Դավաֆեան Արամ
Եէնի-Տիւնեա Տիմիթրաքի էֆ.
Եուսուֆեան Տիգրան էֆ.
Լուսեան Մկրտիչ
Լբմուան Լէօն
Լբպէ Աբիմոն
Կիւմիւշկերան Տիգրան
Հալաճեան Բարսեղ
Մամիկոնեան Միքայէլ էֆ.
Մէրիէմ-Գուլի Յարութիւն
Նորատունկեան Դաբրիէլ էֆ.
Նորատունկեան Յարութիւն
Պարսցցի Ժագ
(Ալպերտ որ) Ջունդ
Ռաբաբօր Լօժէն
Սամանճի Դէորգ
Սիմոնոֆ Սիմոն
Սմայթ Ֆ.
Տատեան Տէրան էֆ.
Փափազեան Նշան
Փորթուքալ Միքայէլ էֆ.
Օգոստինոսեան Անտոն

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Քաղաքապետութեան ժողովոյ անդամ անուանեցաւ Ապոլլ. պէյ։

Կիւմիւլճինէի նախնական դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական անուանեցաւ իրաւագիտական Վարժարանի շրջանաւարտ Իսրահիմ Շէմսէտտին էֆէնտի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Վիէննայի ապահովագրական ընկերութեանց Կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչ Պ. Յօժէն Ռաբաբօրի։

—

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Պ. Զանբոֆ և Տր. Վուլբովիչ երէկ Բ. Դուռն երթալով երկարօրէն բանակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

Թուրէք կ'իմանայ այս առթիւ թէ մինչեւ մէկ աստիճան համաձայնութիւն մը գոյացեր է Պ. Զանբոֆի և Տր. Վուլբովիչի միջև։ Այս կերպիւ կարելի պիտի լինի խնդիրը կարգադրել բարեփոխելով Պ. Զանբոֆի առաջարկներն և կազմելի նոր նախարարութեան մէջ մուծանելով զոմանս Պուլկարիոյ արդի կառավարողաց։

Թուրէք նոյնպէս հաւանական կը նկատէ որ խնդիրը կարգադրուի պուլկար պատուիրակութեան Հռոմէ մայրաքաղաքս ժամանելէն առաջ։

—Փիլիպէէն յունուար 11/23 թուականաւ կը գրեն առ Մ.Դ.Լ.Ս.

«Խնամակալութիւնն ամէն ժամանակէ աւելի այս պահուս իշխանութեան վրայ մնալու հետամուտ է։ զայս ըմբռնելու համար բաւական է աչքէ անցուցնել իրեն յարեալ թերթերը։ Խնամակալութեան բերան եղող կէս-պաշտօնական թերթերն օգուտ քաղելով զրոյցէ մը, թէ Կ. Պոլսոյ մէջ կը խորհուի մէջոցներ ձեռք առնուլ բարեկարգութիւնն հաստատելու համար ի Պուլկարիա, ժողովրդեան փոքը կը պատրաստեն դիմադրելու, ըսելով թէ ազգն Ռուսիոյ գործիք եղող մատնիչներու գործերն են։ Այս կերպով մինչեւ թերթերն ամէն կերպ ամբաստանութիւններ կը յերիւրեն, մինչեւ իսկ Ռուս անուն ստեղի ընելու նպատակաւ, և կը հաւաստեն թէ այդ պատութիւն կաշխատի Պուլկարիոյ քաղաքային ու զինուորական իշխանութիւնը ձեռք անցուցնելով, վերջնապէս դրաւել երկիրն։ Ահա այս նպատակը կը վերագրուի Ռուսիոյ։ Խնամակալը ամէն ջանք ի գործ կը դնեն այս զրպարտութիւններն հաստատելու, խեղաթիւրելով և մինչեւ իսկ բոլորովին ծածկելով Ռուսիոյ իրական նպատակն ու առաջարկութիւնները։ Մարդ չափազանց լաւատես լինելու է հաւատալու համար թէ իրաց այս վիճակին մէջ կարելի է բարեկարգութիւն հաստատել ի Պուլկարիա, առանց բռնական միջոցներու։

«Այդ միևնոյն թերթերը կը ծանուցանեն թէ նոր տարւոյ առթիւ Ալեքսանդր իշխանը շնորհաւորական ուղերձներ ընդունած է Պուլկարիոյ զբաղեալ քաղաքներէն եւ փութացեր է սիրալիր կերպիւ պատասխանել անոնց։ այս քաղաքավարական ցոյցերուն քաղաքական կարեւորութիւն մը կընծայէ մամուլը, «վասն զի, կ'ըսէ, Ալեքսանդր իշխանը չմոռնար զմեզ, ինչպէս մենք ալ զինքը չենք մոռնար։ նա գիտէ թէ ի՞նչ կրնայ ակնկալել ի մեզ, այն օրն յորում գտնէ մեռաբեալ սանդուղն որ թոյլ պիտի տայ նմա անցնիլ զմեզ իրարմէ զատող անջրպետէն»։

—

ԺԱՄԱՆԱԿՈՒՆԵՐ

Այս առաւօտ Թրէյսդի շոգենաւով մայրաքաղաքս հասան անդլ. արտասովոր պատուիրակ Սըր Հէնրի Տրրմընտ Ուոլֆ, ընկերակցութեամբ իւր քարտուղարին, Պ. Ուոլ Բուլի և Պաղատոյի նորընտիր կուսակալ Մուսթաֆա Ասիմ փաշա։

—

ԶԻՒՀՏԻ ՓՈՁՆԱ

Կէմիէյիկէն Լ. Հէրոլտ ուղղեալ նամակ մը կը պատմէ թէ Պրուսայի կուսակալ Զիւհտի փաշա իւր պաշտօնատեղին ուղեւորելու առթիւ յիշեալ քաղաքէն անցնելու պահուն, հետեւեալ օգտակար տեղեկութիւններն բերեր է։

Երկար ժամանակէ հետէ Կէմէյիկի եւ Պրուսայի միջև գտնուող ուղին ա՛յն աստիճան անխնամ թողուած է, որ կարելի չէ ձմեռ ժամանակ անոր կամուրջներէ միոյն վրայէն անցնիլ, մանաւանդ Էնկիւրճիրի կամուրջէն ուր վտանգներ անպակաս են։ Զիւհտի փաշա հրամայեր է որ անմիջապէս ձեռնարկուի այդ կամրջոց եւ խճուղւոյն նորոգման։ Այս կերպով մեծապէս պիտի դիւրանան առեւտրական հաղորդակցութիւնք, եւ մանաւանդ քրոմի փոխադրութիւնը, վասն զի Խիւտավէնտիկեարի նահանգին բոլոր հանքերու արտածման նաւահանգիստն է Կէմէյիկ։

Քաղաքէն քսան վայրկեան հեռաւորութեամբ նաւամատոյց մը կայ ուր կը հանդիպին շաբաթն 3 անգամ Կ. Պոլսէն անդ գնացող Մախսուսէի շոգենաւք։ ո՛չ միայն այդ նաւամատոյց խարխուլ վիճակի մէջ է, այնպէս որ ամէն վայրկեան կընայ վտանգ մը պատահիլ, այլ նաեւ չբնակայ չէնքերն որք կառավարութեան կը պատկանին։ Նորընտիր կուսակալն հրամայեր է որ այդ նաւամատոյց նորոգուելով, քրոմ առնելու համար գնացող շոգենաւուց յատկացուի եւ մինչ կողմէ յարմարագոյն վայր մը նոր նաւահանգիստ մը շինուի թիթեռաւոր շոգենաւուն երթեւեկութեանց համար։ այս նպատակաւ գրած է նաեւ ի Կ. Պոլիս Ն. Վսեմութիւնն նմանապէս տեղւոյն դատարանի շէնքին եւ բանտերուն մէջ ինչ ինչ նորոգութիւններ ընել եւ քաղաքէն դուրս քարիւղի մթերանոցները շինել հրամայած է։ Ի մէջ այլոց տեղեկանալով որ եթէ էսրարի մշակութիւնն ազատ թողուի, տարին 10,000 ոսկիէ աւելի հասոյթ պիտի բերէ գիւղացւոց եւ հետեւաբար կառավարութեան դանձած մասնաբաժնի տուրքերն ալ պիտի աւելցունէ, հրամայեր է որ ազատ թողուի այդ մշակութիւնն որ արգիլուած էր ցարդ առանց բանաւոր պատճառի մը եւ ի միաս գիւղացւոց եւ պետական դանձուն։

Այլ կարեւորագոյն տնօրինութիւնն՝ որ պատիւ կը բերէ Պրուսայի նոր կուսակալին, հետեւեալն է։ Զիւհտի փաշա հարցուցեր է Կէմէյիկցի Նուրի պէյի, որ գաւառին կրթական ժողովոյ նախագահն է, թէ արդեօք թերքաց, Հայոց և Յունաց վարժարանք թուրքերէն կամ այլ լեզուի համար ուսուցչի պէտք ունի՞ն և Նուրի պէյ ի հաստատական պատասխանին վրայ, Ն. Վսեմութիւն հրահանգ տուեր է որ պէտք եղած ուսուցիչք կարգուելով, անոնց թոչակները վճարուին կուսակալութեան գանձէն և կրթական տեսուչը մանաւոր հոգ տանի իսկամ և ոչ-իսկամ վարժարանաց աշակերտաց յառաջդիմութեան մասին։

—

ԱՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Ասիական երկաթուղեաց շինութեան խնդրոյն վրայ այս աւուր հաճէէր հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ։

Նախարարաց Խորհուրդն իւր նախընթաց աւուր նստին մէջ որոշեց Հայաստան-Փաշալի երկաթուղեաց տնօրէն Պ. Սիֆէլտերի եւ Եէնի Տիւնեա Տիմիթրաքի էֆէնտիի կազմած ընկերութեան տալ Անատոլուի մէջ երկաթուղեաց շինութեան մենաշնորհն։ Նիկոմիդիայէն Էնկիւրի շինուելիք գիծն հինգ տարիէն, իսկ Էնկիւրիէն Տիգրանակերտ շինուելիք գիծն ինը տարիէն պիտի աւարտի ամբողջովին։ Շինութեանց պիտի ձեռնարկուի կայս. Ֆերմանի՝ հինգերորդ ամիս յետոյ։ Նախարարաց Խորհրդոյ սոյն որոշումն նախընթաց իրիկուն Վսեմ. Սուլթանին մատուցուեցաւ ի վաւերացումն։

Այս ընկերութիւն անանուն պիտի լինի եւ մենաշնորհի կայս. Ֆերմանը տրուելուն առթիւ կայս. կառավարութեան եւ Հայոտաբ-Փաշալի երկաթուղւոյ տնօրէնութեան միջև եղած հաշուական խնդիրն ևս բաւարար լուծումի մը պիտի ստանայ։

—

Կրեռուէի նորընտիր կուսակալ Գոսդաբի փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով այցելութիւն տուաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին, Խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի և Մէրթուպճի Վսեմ. Բէֆիթ պէյի հետ։

Գոսդաբի փաշայի Վէղերութեան ասպիճան շնորհող կայս. Մենշուրի ընթերցումը տեղի պիտի ունենայ քանի մ'օրէն, յետ որոյ Ն. Վսեմութիւն իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

—Հ-ֆէրֆ կը ծանուցանէ թէ կայս. կառավարութիւնն 200,000 ոսկւոյ փոխառութիւն մը կնքած է Ապահովութեան Մնատուկին հետ։

—Անգլ. դեսպան Պրբ Ռ. Հուսդերէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի հետ։

—Քաղաքապետութիւնը նկատելով որ մայրաքաղաքիս Թրամվէյի կառքերու պաշտօնեից անուշադրութեամբ երբեմն ցաւալի դէպքեր կը պատահին, պաշտօնատիր մ'ուղղելով ընկերութեան ընդհ. տնօրէնին, ազդարարեց որ պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուին փոանդներու առաջքն առնելոյ համար և թէ ընկերութիւնը կընքեալ պայմանագրութեան հաւաձայն շարժի ըստ ամենայնի։

—Պերլինի օսմ. դեսպան Թէվֆիք պէյ անցեալ ուրբաթ օր կոչունք մը տուեր է որուն ներկայ գտնուեր են Պիզմարք իշխանի որդին, Հէրպերդ իշխանն և Պերլինի խոտական դեսպան տր Լոնէյ կոմն։

—Գոհութեամբ կ'իմանանք Մանչեսթր-Օբզերվէր թէ Անտա Լուսինեան իշխանուհին (անգլիական տոհմ) որ Միտիլլի կը բնակի, երկու հարիւր օսմ. ոսկի նուիրեր է ի նպաստ Արսլանպէկի հրկիզելոց և Փոքր-Ասիոյ երկրաշարժէն մնասելոց և զայս գումար ղրկեր է Վսեմ. Ճէվտէթ փաշայի դեր-նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովին։

—Գերմանիոյ բանակաց մէջ ծառայող թագաւոր սպայք իրենց ուսումն աւարտած լինելով, երկու ամիսէն մայրաքաղաքս պիտի դան։ Այդ սպայք մեկնելէ առաջ Գերմանիոյ կայսերն ներկայանալով իրենց հրաժեշտի ողջոյնը պիտի մատուցանեն։

—Պեռսական Խորհրդոյ Ներքին ճիւղին նախագահ Պէսիմ պէյ Հանրօգուտ շինութեանց Յանձնաժողովոյ անդամ պիտի անուանի և Ն. Վսեմութեան պիտի յայտնէ ուրիշ մը։

—Թուրէք ծանուցած էր թէ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեանց մասնաւոր առաջնոյն խորհրդականի օգնական Ալի Ռիզա և Էշէմի պէյերն անպայմանօրեն մեկնած են։ Նոյն թերթն այսօր կ'ըսէ թէ սոյն պաշտօնատարք ցարդ կը վարեն իրենց պաշտօնները։

—Հիւպատոսական գործոց դիւանի տնօրէն Թէֆիմ պէյ, որ ժամանակէ մ'ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած լինելով սկսած է իւր պաշտօնատեղին յաճախել։

—Երէկ, ժամ 7ու կէսին ատենները Գուդկունճուդի նաւամատոյցին վրայ յանդուգն գողութիւն մը տեղի ունեցաւ։ 7ու կէսի շոգենաւն մեկնելէն յետոյ, երբ ոչ ոք կը գտնուէր նաւամատոյցին վրայ և տոմսավաճառք ու տոմսահաւաքք գնացած էին ըստ սովորութեան հանդիսատ առնուլ մերձեկայ սրճատանի մը մէջ, անծանօթ գողեր խորտակելով տոմսավաճառաց տնակին դռնակներէն մին, 900-1000 ղրշ ի չափ պատրաստ դրամ կը գողնան և անհետ կը լինին։ Քննութիւն բացուած է։

—Քրիւբի զինագործարանին ներկայացուցիչ Պ. Մենահաւէն վերստին մայրաքաղաքս եկած է։

—Թուրէք կ'իմանայ թէ Դատական պաշտօնատան սպասաւորաց տնօրէն Հիւսէին Հիւսնի էֆէնտի՝ աղջկան խնդրոյ մը առթիւ հարցաքննուելով ոճրագործ ճանչցուեր է։

—Կը կարծուի թէ Քոսթաբի փաշայի տեղ վճռաբեկ ատենի առաջին ընդհ. դատախազ պիտի անուանուի Խրիսթոֆորիտիս էֆէնտի։

—Թուրք լրագիրը կը պատմեն թէ Բումպարհանէի զինուորական հիւանդանոցի առաջին քարտուղար Խուրշիտ էֆէնտի անպայտ եղեր է։ իւր խուցին մէջ գտնուեր է նամակ մը յորում կը յայտնէ թէ չհամարձակելով թոյնով կամ դաշոյնով անձնասպան լինիլ, որոշած է ծով նետուիլ ազատելու համար հիւանդանոցի տնօրէն Սէլիմ էֆէնտիի թշնամանքներէն։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կը կատարէ ամէն կողմ, Խուրշիտ էֆէնտին և կամ մարմինը գտնելու համար։

—Պրուսայէն կը գրեն թէ Բումելիոյ Լեռթ գաղթական չարագործներ Մուրատաղ գիւղի երեւելիներէն Հաճի Ահմէտ աղայի տունը մտնելով, տան մէջ գտնուած ինչքը կողոպտելէ յետոյ, կասկածելով որ տանուտէրը պահած ստակ ունի, խեղճ մարդուն աչ ոտքը կրակարանին վրայ դնելով այրեր են, Ահմէտ աղա այս տանջանաց սաստկութենէն խոստովաներ է իւր գանձուն ուր գտնուիլը։ չարագործք յանժամ խարուկահանդէսը դադրեցնելով, թագուն գանձն ալ կողոպտեր եւ խոյս տուեր են։ Դաւառին ոստիկանութիւնն յայտներ է ձերբակալել այդ աւազակներն, ի բաց առեալ անոնցմէ մին որ Բծնեայի կողմը փախեր է։

—Ադրիանուպոլսոյ ոստիկանութիւնն եւս այս օրերս ձերբակալեր է Խմայիլ անուն յանդուգն աւազակապետն ու նորա գլխաւոր արբանեակն Հիւսէյին՝ որք երկար ատենէ ի վեր կը փնտռուէին, Կիւմիւլճինայի մէջ իրենց ի գործ դրած չարագործութեանց համար։ Նմանապէս նոյն գաւառի Տաուտ գիւղի մէջ ձերբակալուեր է Սիվրի Հասան անուն ուրիշ աւազակ մը։

—Եէմէնի Մէքթուպճի Հասան Ֆաիզ էֆէնտի երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորցաւ Ադէքսանդրիոյ ճամբով։

—Վերջացող տարւոյն մէջ Այտընի գաւառին ընակչաց սպառման համար հետեւեալ անասունք մորթուած են 56.500 մեծ ու փոքր եղներ, 55,000 ոչխար, 36,000 գառն (որոց մէջ են նաեւ Զատկական և Դուրպան-Պայրամի տօներու միջոցին սպառուածներն), 7,000 այծ, 10,000 այծուկ, 1,000 գոմէշ, 800 խոզ և 20 ուղտ։

Ա. ԶԴ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Բուսելի երկաթուղեաց արժէթղթոց 102րդ վիճակահանութիւնն հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ Արքունի փողերատոցին մէջ և աջակցութեամբ Օսմ. կայս. Պանքային, յառաջիկայ երեքշաբթի, Փեբրուար 1 (Ն. Տ), ճիշդ կէս օրին։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԳՈՀԱՐՔ

ՖՐԱՆՍԷՐԷՆ ԴՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Երէկ-էրէթոց

ՅԱԿՈԲ Գ. ԷՏԻԼԵԱՆ

Սոյն գործ՝ որ կը պարունակէ ընտիր մտածումներ եւ տասցուածներ քաղեալք յամենայնէ որ ինչ գեղեցկագոյն արտադրած են ամէն ժամանակաց եւ երկրաց, ուսմանուորապէս Ֆրանսայի գրական մեծ փառքերն, որպէս Հոմեր, Վիրգիլ, Պոսիւէ, Իսայն, Մալերպ, Տանդէ, Շէքսպիր, Լեն. Լեն. իրաւամբք արժանի է ազգային բանասիրաց ուշադրութեան։

Կրնամք վստահաբար յանձնարարել միանգամայն բարձրագոյն դասուց աշակերտաց սոյն կարեւոր երկրն գործածութիւնն, որ ոչ միայն պիտի նպաստէ նոցա գրական ճաշակի սաղուացման, այլ և պիտի ընձեռէ ասկեղէն բանալին այն ամէն գեղեցիկ ասացուածոց՝ որք իրաւամբք կը նկատուին ընթացիկ գրականութեան գոհարներն։

Կնոջանց ուսանողներն է մայն, Պոլիս, Իզմիրլի գլուխն, Օսմանեան Գրատունն, եւ կը վաճառի ի դին 10 զրուշի։

6—12

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱՃԱՆՆ ՀԶՎԱՍ

ԲԱՑՈՒՄ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ

Լոնտոն, 27 յունուար.

Խօսելով Թագուհւոյն ճառին վրայ որ այսօր պիտի կարդացուի Խորհրդարանին բացման առթիւ, Թայմս կ'ըսէ թէ այս ճառով Թագուհին արտաքին աշխարհավարութեան նկատմամբ այնպիսի լեզու մը պիտի գործածէ յորմէ տարբեր լեզու չէր կրնար բռնել տանց ընդհանուր երիվեղ յարուցանելու բռնանոգ ենրոպոյ մէջ։—Թագուհին պիտի հաստատէ թէ Պուլկարիոյ մէջ անգլիական աշխարհավարութիւնը միշտ հիմնեալ է Պերլինի Դաշնագրոյն վրայ։ — Թագուհին մանուաւորապէս պիտի խօսի Իւլանտական խնդրոյն վրայ։

ԹԱԳՈՒՀԻՆ ՃՈՒՐ

Լոնտոն, 27 յունուար.

Խորհրդարանին բացման ճառն հետեւեալը կ'ըսէ. արտաքին գործոց մասին.

Իմ կառավարութեանս յարաբերութիւնք ամէն տէրութեանց հետ բարեկամական են։

Երրորդոյ Արեւելեան-Հարաւի գործը միշտ անստգ վիճակի մէջ է, սակայն երկիւղ չունիմ թէ այդ կողմերն առկախ մնացած կէտերը կարենան խանգարել Եւրոպոյ խաղաղութիւնը։

Կը ցաւիմ որ դէպքերն հարկադրեցին Պուլկարիոյ Ալէքսանդր իշխանն հրաժարիլ, սակայն նորա յաջորդին ընտրութեան մասին չպիտի ինամիմ բայց երբ խնդիրն հասնի այն վիճակին ուր իմ հաւանութիւնս խնդրուի նոր իշխանին հաստատման համար, ըստ Պերլինի դաշնագրոյն։

Թագուհւոյն ճառը կ'ըսէ նաեւ. «Իւլանտայի վիճակը մտադիր ուշադրութիւն կը պահանջէ միշտ։ Ծրագրեր պիտի ներկայացուին ժողովոյդ ապահովելու համար պատժական օրինաց ազատ եւ ապրող գործադրութիւնն այդ երկրին մէջ։»

ՊՈՒԼԿԱՐ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հռոմ 27 յունուար

Պուլկար պատուիրակք, Պ. Պ. Կրէքոֆ և Սպասոֆ, այս գիշեր Պիէնտիզիէ մեկնեցան ի Կ. Պոլիս։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

Լոնտոն, 27 Յունուար

Անգլիոյ Պանքային չարաթական հաշուեկիրը՝ նախորդ չարթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ։

Պատրաստ մետաղադրամ—յաւելում—անգլ. ոսկի	800,000
Փոխանակագիրք և տպ. թղթեր—յաւելում—անգլ. ոսկի	1,071,000
Պանքնոթք ի պահեստի—յաւելում—անգլ. ոսկի	320,000
Պահեստի դրամոց հարեւանութեան յանձնառութեանց հետ	47 %

ՏՈՔԹՈՐ ԵԴՈՒԱՐԴ ՄԱՍԻՍ

ՏՈՔԹՈՐ ԵԴՈՒԱՐԴ ՄԱՍԻՍ, որ քանի մը տարիներէ ի վեր յԱդրիանուպոլիս հաստատուած էր, եւ վերջերս ալ ի Վիէննա գընացած էր, վերադարձած լինելով ի Կ. Պոլիս, այժմ իւր բնակութիւնն հաստատած է ի Պոյանը գիւղ, Դորու Ճատուէսի, երրորդ փողոց, թիւ 22 տունը, ուր կը գտնուի Կ. Պոլիս Սուլթան Մահմուտի Թիւրպէին դէմ, Էմիրզէեան Համիտի էֆէնտիի դեղարանն ուր հինգշաբթի օրերը ձրիապէս կը գտնուի իրեն դիմող աղքատ հիւանդներն։ Երեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերն ալ, ժամ 9 էն 10, կը գտնուի Եէնի-Ճամի, Բաթթային դէմ, Կ. Վարդանեան էֆէնտիի Նիւ-Եորք դեղարանը։

ԴՐԱՄԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ԳՈՐՍԱ

Գալաթիա, 16 յունուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

Ամս. Լոնտոնի վրայ (ստերլինկ)	110 3/4
» » » (վճարելի)	110 3/8
» Բարիզ » (ստերլինկ)	22 80
» » » (վճարելի)	22 87 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԹԹՂԹՈՅ

Օսմանեան Քոնսոլիտ

	Դրամ
Դրէկ երեկոյ դաղ (Միտդ. D. էբի Գ.Կ.	15 21
Գիշերային գոցուելէն վերջ »	15 18
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտեան բացուելէն »	15 21
Բարձրագոյն գին »	15 21
Նուազագոյն »	15 21
Կէս օրին »	15 21

ԻՍԹԻԳՈՒԱԶԷ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	(Գ. Կ.)	40 10
Այս առաւօտ	» »	40 15
Կէս օր	» »	40 20
Փաստաւորեալ 1858)	A. մասնաւոր	21
» 1862)		
» 1860)		
» 1863)	B	14 05
1872)		
» 1865)		
1869)	C.	15 21
1873)		

ԻՆԹԻՖԻԷ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ

Երէկ երեկոյ գոցուելու	79 20
Այս առաւօտ բացուելու Գ. Կ.	79
Կէս օրին	79

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՔ

Սոսկ Թէ Լիէնտրալ	Գ. Կ.	Ռեպ. Լր.	3 11
Բրէսիլ Լիէնտրալ	Գ. Կ.	Օսմ. »	6
Պանք տը Գոնս		»	5 22
Օսմ. Շահմ է վարեր		»	3 20
Թրամուէյ		»	287 1/2
Լոնտրէի երկաթուղի		Ֆր.	34 75
Օղիկասիոն տը Բրիորիթէ		»	—
Սանեթուգի Լաւրիոմի		»	82

Ընթացք գրամոց

Օսմանեան ոսկի	գրշ.	100
20 Ֆրանգոց	»	87 35
Ռեզիական ոսկի	»	110 37
Բրլ Իսթերլինգ	»	90 20
Դոլլարից	»	54 20
Ասուպի թղթագրամ	»	9 65
» արծաթ	»	82 30
Իրարին	»	— —
Ռեմ. արծ. (արարաթ)	»	107 1
Լիրեցոց	»	102
Լիրեցոց	»	102
Ռեմի ոսկի	»	97 30
Թաս. թէ	»	20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՈՐՍԱ

Լոնտոն, 27 Յունվար, ժամ 5 դար. 15 ր.

Սպ. [illegible]	100 11/16
[illegible] Գ. բացուելու	13 13/16
» » » գոցուելու	13 3/4
» » » Ա.	24
» » » Բ.	14
» » » Գ.	13 3/4
Պրեսման 1874	69 1/2
Փոխառութիւն 1877	80 1/2
Ֆանդ Օսթրաս	9 3/4
[illegible] 1873	93 1/2
Ֆէրր [illegible] (ֆրանք ֆրէք)	74 1/4
» առանձն. (բրիվիլեժիէ)	93 1/2
[illegible] Սանիէ	68 1/4
Տանանիալ (փոխառ. Լոչիլու)	94 1/4
Հանրապետական պարամաթուզի 40/0	— —
[illegible] Բարիզի վրայ	— —

Վիէննա, 27 Յունվար, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	127 80
Օսմանեան երկաթուղի	46

Զուրիխ, 27 Յունվար, ժամ 3 վար. 45 ր.

Բանական [illegible]

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 26 Յունվար, ժ. 10 վ. 30 երեկո

Յրանսական Յրանք 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քսնսոլիտեթ Սերի Դ	13 97 1/2
Եգիպտական	364 37 1/2

ԱԶԳԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ գեկտեմբեր ամսոյ նուիրատուաց անուանքը.

Մեծ. Տեարք	դրամ. արժ.
Տիկին Եղիսաբէթ Թէքէքէեան՝ մայր Թէքէքէեան Եղբարց	800
Պապիկ Գալշընեան	540
Քաշրքեանը Հիւսէյին եւ Թօհաֆեը Մաքսուտ Ազապէյեան խնդրոյ մ'առթիւ	270
Բարեսէր մն՝	216

Ի Պէսիկ բնակեալ հայ ընտանիքներ, ձմրան եղանակին մէջ Պ. Յ. Յ. խաղալով, իւրաքանչիւր օր իւր չահած գումարն առանց իւրացնելու ամբողջապէս Հիւանդանոցիս յատկացնել որոշած են, զոր իբր քառամեայ արդիւնք Հոգաբարձութիւնս ստացաւ ի ձեռն Յովհաննէս էֆ. Գարիպեանի 140

Բարեսլաշտուհի Տիկին մն	108
Պօղոս Էնքսէրճեան	108
Գրիգոր Գ. Արապեան, իւր բարեբիչատակ հօր. հանգուցեալ Արապեան Պօղոս էֆ.ի հոգւոյն համար	108
Տիկին Ագնիս Պ. Ասատրեան	108
Լէոն անուն երիտասարդ մը Գերբ պատրիարքական փոխանորդ Հօր մէջոցաւ	108
Մկրտիչ Թագւորեան	81
Պետրոս Թիւրապեան	60
Մելքոն Կիւլէսկրեան	40
Տիգրան Յարութիւնեանի սրճարանէ հացագին սեղան եւ Հոկտեմբեր ամսոյ	40
Գումար	2727

Երկու բարեսէր եղբարք՝ 200 չէքի փայտ· Բարեպաշտ մն՝ ինչպէս ամէն տարի՝ այս տարի եւս բարեհաճեցաւ նուիրել՝ 77 հօխա կաղին, 70 հօխ. չամիչ, 67 հօխ. Թուզ, 70 հօխ. ինձոր, 1000 հատ նարինջ, 32 հատ տղայոց խաղալիքներ· Բարեպաշտ մն՝ ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս բարեհաճեցաւ նուիրել՝ 100 հատ ընտիր հաւեր· Գամանտոս խանի տեղեկապետ Գարբիէլ աղա, ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս՝ 3 ոչխար, 1 քաղէվի բրինձ· Մարտիկ Նշանտաճեան, ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս՝ 40 հօխայ նշատաս· Պօղոս Մանիկեան՝ 38 հօխայ բրինձ· Եղբարք Իսրբանոսեան Ամասիոյ՝ 102 հօխայ ձիթապտուղ· Սամուէլ Սաֆէլեկեան՝ 1 ոչխար, 10 հօխայ բրինձ· Սրապիոն Աստուածատուրեան՝ 1 ոչխար· Պետրոս Յովհաննէսեան և Լէոն Պետրոսեան՝ 1 ոչխար· Եէնի Գարա բնակեալ Թաշճի Կարապետ Յակոբեան՝ 1 ոչխար· Քիւրք պոյամբոը արհեստաւորք՝ 1 ոչխար, 2 1/2 հօխայ ձէթ· Հայագործ մէջ. Ճանիկ Կարապետեան՝ 1 հորթ· Ս. Ղ. Պարտիզպանեան՝ 370 հատ սիկառի թուղթ· Բարեսէր մն՝ 41 հատ ամերիկեան չասպիկ· Բարեսէր մն՝ 12 զոյգ գուլպա (ձեռագործ)· Որբանոցիս ընթացաւարտ աշակերտներէն Պ. Ղուկաս Սրապեան՝ 1 օրինակ Ֆոր դէ Պոֆիչ· Վ. Մ. Քիւրքճեան՝ 2 օրինակ «Մենասրս Հանդէս»· Անտոն Սագապեան՝ 1 օրինակ Ծոդէ Հանդէս· Բարեսէր մն՝ 100 օրինակ Քերաբան·

Ի դիմաց Հոգաբարձ. Ագդ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր Ատենապետ

Ե. ՖԵՆԵՐՃԵԱՆ ՄԻՒՐ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԹԱՂԱՂԵՏԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Ա. Ա. ՄԱՆԹԱԹ

Բարոյականի դասարան մ'ըլլալէ զադրած է այսօր թատրոնն, ու մանաւանդ ի Ֆրանսա՝ որ աշխարհի չորս կողմը ներկայացուցով խաղերու գլխաւոր արտադրիչն է, փոխուած է մի զուարճաշատ զբօսարանի՝ ուր ընկերական առաքինութեանց, հոգւոյ և բարուց ազնիւ զգացմանց դասերու տեղ՝ մարդկային ծիծաղելի թերութեանց, ըղձից, կրից ու վարանց և սովորութեանց ամենէն չահագրգիռ և արտառոց պատկերներն ի հանդէս կ'ածեն։ Այս փոխուութիւն օգտակա՞ր է. ո՛չ անշուշտ, այլ խիստ զուարճալի։ ընդունելով որ պարկեշտութիւնն ի ձանձրոյթ կը տանի զմարդ, մինչդեռ ոչ որ թատրոն կերթայ... ձանձրանալու համար։ Եւ այս պատճառաւ իսկ է որ նոր ատիններու թատերական խաղ մը ո՛րքան հաճոյալի, զբօսացուցիչ ու բահբահաւիթ ըլլայ, ա՛նքան թերթեւ, մերկապարանոց և անպատեալ կ'ըլլայ անոր նիւթն, և զայն նկարագրել՝ խիստ դժուարին, եթէ ոչ անկարելի, մանաւանդ հայ լեզուաւ, հայ թերթի մէջ և հայ ունկանց համար որոնք ա՛նքան փափուկ թմբուկներ ունին, դիւրաբեկ, պարկեշտասա՛ն թմբուկներ...։ Այս յոռի կացութեան մէջ ես կը գտնուիմ այժմ, և չեմ գիտեր ինչպէս ընել։ Զը բաւեր կարծեմ ըսել թէ ՄԱՄԲՈՅԻ տեսարանն է՝ յեւրոպա... թէ Ռիբօ անուն մի ագարակապետ՝ որ կը դանդատի իւր ձախող բաղդէն՝ իւր բարեկեցիկ հեռաւոր եղբօրմէն նպաստ, օգնութիւն կը խնդրէ և եղբայրը կը յղէ նմա զՊէթիթինա, մի գողտրիկ ու լանջաբաց աղջիկ հովտաց որ հովուհուհի մ'է փայտեայ մկկեր հագած, պարզ ձեւերով, պայծառ աչերով, ցորենի հասկի նման խարտիշագեղ ու շնորհաղեղ, որոյ համար մի նամակաւ կ'ըսէ թէ Մաքսիմ մ'է, բաղդաւոր արարած, որ իւր հետ կը տանի սրտ'ու քով որ երթայ բնակի, ամէն կերպ յաջողութիւն։ Թէ Պէթիթինա կը սիրէ զԲիբբօ, մի կայտառ հովիւ որ կը հառաչէ անոր համար։ Թէ Պէթիթինայի դալատեանն հետի տուն Ռիբօյի, անդ կը հանի իշխանել Իշխանն (՞) Լաբրինտիոս ժէ, իւր պալատականներով, զօրքերովն ու իւր դատեր Ֆիամմէթթայի և նորա խօսեցելոյն Ֆրանթէլլինի ասպետին հետ։ Թէ անդ Ֆիամմէթթա կը բորբոքի ի հուր սիրոյ առ Բիբբօ, Թէ իշխանն Լաբրինտիոս ժէ, օգտուելու համար Պէթիթինայի Մաքսիմայէ զորութենէն, կը համոզէ զՌիբբօ և կ'առնու կը տանի զանոնք իւր պալատն ուր անդուլ հմայութիւն կ'սկսի ի գործ դնել լեռնական աղջկան վրայ զի մի՛ գուցէ խլոյ մը գտնուի անոր նորընծայեալ կուսական ծաղիկն, ու կորսուի առ յաւէտ հովուհուհւոյն դերբնական ազդեցութիւնն։ Թէ միջոցաւ մը հոն կը մտնէ Բիբբօ, ծպտեալ, փախցնելու համար զհատորը իւր սրտին, Թէ կը յաջողի վերջապէս, և կ'ամուսնանան...։ Դիտեմ թէ այս չը բաւեր, անհամ և անբոյր ուրուագիծ խաղին, որու մէջ ա՛նքան շատ են հատերը, այնքան առատ՝ բաղերը, և այնքա՛ն անընդհատ՝ հաճոյները... ։ Այլ ի՞նչ պէտք ունիմ կրկնելու ատ այն ամէն երկդիմի կրկնիմաստ բառերն ու ատութիւնքն որք կը վրնասան խաղին մէջ, զորս կը լսէ մարդ, կը ծիծաղի, կը զուարճանայ լիաթոք ու լիաբերան, այլ զորս ի գիր առնելն Աբէ-Եւի մէջ՝ կընայ հրաւիրել իմ զբաղթ ճակտիս ու թերթին խմբագրական մարմնոյն վրայ՝ խորտակիչ չանթերն անհաչտ ու սրբապաչտ քննադատներու, դիւրագրգիռ և անմեղունակ արարածներու։ «Որք զուրտս կը լանեն և զմիզուկս քամին...»։

Մաքսիմն հաղիւ երեք տարի է որ եկած է յաշխարհ, և Բարիզի Օբերա-Քոմիք թատրոնին մէջ իւր 618դդ. Ներկայացման հասած է, երեք Մաքսիմ խաղ մը, բաղդաբեր գործ մ'ըլլալով և հարիւր հազարաւոր ֆրանքներ ու միլիոնաւոր ծախք՝ շնորհելով իւր բաղդատիկ ծն[illegible] որք են Պոնյք. Շիֆ[illegible], Տիւրիւսա Օարան։ Այս Օբերա-պանտագիւնեան զուարթ ու թթբուռուն կտորներ ունի, խմբերգ, զուգերգ ու քայլերգներ որք ընդհանրացած են դրեթէ ամէն կողմ և մեծ հաճութեամբ կը լսուին մինչ։ Պ. Բլոտիուսի խումբն ալ արդարեւ հաղուագիւտ կատարելութեամբ կը ներկայացնէ դայս խաչ շնորհիւ այն փոքր ու յաջողակ դերասան-երգչաց որք են, նախ՝ Օր. Բագդաս (Պէթիթինա)։

Թարեսոյ հոգուհի, չքնաղ, նրբհասակ, Այր ճակտին փայլէ թագուհւոյ պսակ,

և որ փոխն ի փոխ մեծ զդացմամբ ու խանդիւ երգեց սիրային զուգերգն առաջին արարին մէջ, Պ. Մալօյի (Բիբբօ) հետ, որ հաւասար ճարտարութեամբ տարով նմա պատասխան, սրաշն ողջոյն բուռն ծափերով երեսկեցաւ տուաւ զուգերգն։ Ապա Պ. Բրէթօ, կատակերգակ անմման (Լաբրինտիոս ժէ) եւ Պ. Սանտրէ (Ռիբօ) միմոն զուարճախօս, ա՛նքան ըրին որ պահ մը բոլոր ներկայք կ'արտասուէին... խնդալէ, և ծափերու ատեն չէին գտներ։ Ֆիամմէթթայի դերն առածէր Օր. Վիօլէ։

Ոյր աչքէն ցայտեն յար կրակ ու լոց,
Բորբոքեն, լափեն սրտեր սիրախոց,
Եւ ճգնաւորաց, միանձանց, սրբոց
Իսկ՝ կարեն ցոյց տալ ճամբան զրժոխոց...։

Պ. Տէրպլէյ (Ֆրանթէլլինի) ալ յիշատակութեան արժանի է, ինչպէս և Պարոնայք Պարթօմիօֆ ու Պոնենկ որք երկրորդական դերերու մէջ ցոյց տուին առաջնակարգ յատկութիւններ։

Պ. Բլոտիուսի Օբերէթի խումբն երեկ մեկնեցաւ յՕռեան, ուր ներկայացումներ պիտի տայ երկու ամիս և վերադառնայ ատ ապրիլի մէջ։ Յունուար ամսոյ մէջ ախորժելի չէ Սև Ծովու ճամբորդութիւնն, լեռնակուտակ փրփրադէզ ալիք (ևն. ևն., ըստ բանաստեղծին...) կը մնանին, կը թաւալին, նաւուն կողերուն կը բաղխին ուժգին, ևն. ևն... ու վանդ իսկ կ'ըսպառնան մահու.— այլ ես ապահով եմ որ դերասանաց խումբն անդորր ու խաղաղիկ ծովով, մեղմ ու բաղցրիկ հովով, ջինջ ու կապուտակ երկինքց տակ պիտի կատարէ իւր ճամբորդութիւնն, քանի որ նաւուն մէջ պիտի գտնուի Պ. Բրէթօ, և պիտի խօսի անշուշտ... և խօսելուն պէս՝ կատաղի ալիք պիտի խաղաղին, պիտի ծիծաղին ու պիտի փարատին մնալ ամպերն ու պիտի ժպտին երկինք, եւ պիտի թողուն նմա անխառն տանիլ Ռուսաց ցուրտ քաղաքին մէջ իւր տաքուկ զբուարճաբանութիւնները, զորս կրկին վայելելու ջերմ փափաքով, բարի ճամբորդութիւն և բարեյաջող վերադարձ կը մաղթեմք։ ԿԱՅՄՈՌԻԿ

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՄԷԿԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

(Շ-ր. Նոթը Ֆ-ց ՍՍՍ-ը Ֆ-ԷՆ ԵՒ Վեբ.)

Ասոր վրայ, Ծերուկը մկկերը վեր քաշեց, և առանց բառ մ'աւելի ըսելու մեկնեցաւ։ Հեռուեւեալ առաւօտուն, սովորականէն կէս ժամ առաջ եկաւ Էթիէն, զայն տեսնելուն պէս, փութաց սեղա՝ը սրբել։ Ծերեկ հացով մարդը թեւովը կեցուցի զանի։

—Ո՞ւր է տէրդ, ըսաւ։

—Առաջին յարկը, իւր սենեակն է։

—Երթանք տեսնենք։

Էթիէն ծերին առաջն ինկաւ, զանի առաջնորդելու համար։ Իւր սիրտն ուժգնութեամբ կը բաբախէր, քանզի, թէ եւ առջի իրիկունն և ամբողջ գիշերն ինքնիրեն համոզուած գոյացուցեր թէ մոգուկը խենդէր, այսուհանդերձ անոր ապահով և նրբամիտ կերպարանքը, սրամիտ ակնարկն, իւր ամբողջ երկրպագութիւնը կը փարատէին։

Երբոր երկուքն ալ սրճարանատիրոջ առաջն եկան, ծերուկը խոտակցութեան սկսաւ առանց յառաջարանի։

—Ո՞ր չարտի կ'ուզէք ձեր տան համար։

—Ձեզ պատասխանելէ առաջ, պատասխանեց սրճարանատէրն, հարցանենք թէ այս երանակէն բոլորովին զարմացած, և որ կը կասկածէր կամ ծաղր մը կամ խենդութեան ցոյց մը, նեռնորինակ հարցման մը ձեզ պատասխանելէ և գործի մէջ մտնելէ առաջ ձեզ հետ, ներեցէք որ ձեզ հարցնեմ թէ որու՞ հետ պատիւ ունիմ խօսելու։

—Ձի՛նդ է, լաւ է որ երկու կողման անձինք կարգադրութեան մտնելէ առաջ զիրար ճանչնան։ Ես Ռօժէլ Սեպուհն եմ, կայսրութեան բանակաց նախկին մատակարարը։

—Ռօժէլ Սեպո՞ւհը, ըսաւ տէրը խոնարհելով, բայց կեցէ՛ք, այդ անունը կը ճանչնամ ես։ Վերջերս լրագիրներու մէջ կարդացի։

—Անշո՛ւշտ, դատի մը համար, զոր իւր անարժան ընտանիքն իրեն դէմ կը վարէր, հարատութիւնն աւելի չուտ վայելելու համար, իրեն համար առանձին սովորութիւններ և գաղտիարս ունեցող մարդուկը խենդի տեղ դնելու ուզելով։ Բայց Ռօժէլ Սեպուհը գիտցաւ անոնց մէկին տեղ տասն հատուցանել, վերոյիշեալ ատացուածոց տէրն եղաւ, որոնք կատարութիւնէն դրաւուած էին, և կրցաւ հատուցանել այս բարի տղուն այն պրպտիկ գումարն, որուն համար վեհանձնօրէն երաշխաւոր եղած էր։ Հիմա՛ որ զիրար կը ճանչնանք, գործոյ վրայ խօսինք։ Ո՞րչափ կ'ուզէք ձեր տան համար։

—Երկու հարիւր ութսուն հազար ֆրանք։

—Շատ սուղ չէ, և կրնաք գտնել։ Բայց գործին մէջ մնասելու պիտի հանդիպիք, քանզի ձեզի յաջողողը բնակարար արհեստի մարդ մը պիտ'ըլլայ, որ պէտք եղած տեղը տեղի կրնայ ունենալ, և ձեզ հետ կարգադրութիւն պիտի ընէ տարուէ տարի վճարելու համար։ Արդ՝ այսպիսի ժամանակի մը մէջ, ամենէն հատատուն տուներն յեղափոխութեան ենթարկեալ ըլլալնուն, ապահով չեն համարուիր։ Այնպես որ, երկու հարիւր քառասուն հազար ֆրանք կանխիկ, կարծեմ ըստ ձեզ, աւելի լաւ են քան երկու հարիւր ութսուն հազար ֆրանք պրպտանատամով։ Անհատիկ, չարտնակեց Սեպուհը, գրպանէն կոպերով հին քսակ մը հանելով, ահաւասիկ երկու հարիւր հազար ֆրանքի պանքնոտս։ Էթիէն ալ մայր հոգւոյն մէջ իւր անուամբ արձանագրեալ երկու հազար ֆրանքի եկամուտի վոխանցում մը կ'ընէ ձեր վրայ։ Եթէ այսպէս ձեր գործին կուգայ, ընդունիք։ Այսպէս կ'ուզեմ որ փոխանցումներն կատարուին։ Կենցաղս մէջ դեռ շատ ուրիշներ բրած եմ աւելի նուազ ժամանակամիջոցի մէջ։

Էթիէն և իւր տէրն ապրեր մնացեր էին։ Սեպուհը կը թուէր թէ հանոյք կ'զգար ա՛նոց զարմանքը վայելելէ, և ձեռները կը շփէր, վերանին այնպէս մը ծալելով զէմքն որուն ընդարձակութիւնը վերեւ նշանակեցինք։

—Սակայն պէտք է, ըսաւ տէրն, որ գործողութիւնը նոտարին առաջ կատարուի։

—Որո՞ւ կրնէք այդ։ Առաւծպսի խնդիրը պէտք է շնորհքով ի գործ ածուի երեքնուս ալ շահուն համար։

—Տոկտոր մասին, մտուաց կամաց մը Էթիէն, Սեպուհին զբանքն քաշելով, պէտք է որ գիտնամ...։

—Պանդոյտ մ'ես դու, պատասխանեց ծերուկը։ կը պարտաւորիմ զքեզ իրր բարեկամ, և ոչ թէ իրր վաշխառու։ Ընդլայնիր մ'ըրէ և ոչ ուրիշ բան։ բայց որովհետեւ մինչ չունիմ այս երկու հարիւր հազար ֆրանքը քեզ նուէր ընել, այնպես մը պիտի կարգադրեմ որ երկար ժամանակ պարտատէր չմնաս։

Էթիէն ամի ի բերան մնաց...

Օթեկ հացով մարդը սրանն ինքաւ և մինչդեռ իւր պարտատէրն և փոխանցողը կը հագուէին, ինք խաղաղօրէն դաւաթ մը սա բրը խմեց, առանց մոռնալու երկու կարաքաքը։ զոր կը խնայողէր ի նպաստ իւր բանկոնի դրպանին, բարձր մարչ մը չալեց, մկկերը վեր քաշեց և դուրս ելաւ իւր երկու ընկերակիցներու հետ, գրչի հարուածով մը երկու հարիւր քառասուն հազար ֆրանքի գործ մը լմնցնելու համար։

Այս պատահարէն չորս կամ հինգ օր վերջ, ծերուկն որ կը շարունակէր ամէն օր կատարեալ լռութեամբ իւր սովորական նախաճաշն առնուլ, նշան բրաւ Պ. Էթիէնի որ գրասենեակն առաջ բազմեր էր, և որ փութանակի իւր բարերարին քով վազեց։

—Էթիէ՛ն, սիրելի զաւակս է, տա՛ս, ըսաւ Սեպուհը։

—Բէօհ, ըրաւ Էթիէն իւր նայուածքին հաստատութիւն մը տալով, օրպէս թէ իւր յիշատակները կ'որոնէր, կարելի է ա՛յն, կարելի է ոչ։

—Ըսել է թէ պարագային համեմատ է։ Այդ անուանագրութենէդ կ'սխորժիմ, այդ կ'ապացուցանէ թէ բռնուած չեմ։ Սիրտը գործոյ մէջ յիմար մ'է, և ամուսնութիւնը կենաց ամենէն մեծ արարքն է։ Պէտք է ամուսնանամ, Էթիէն։

—Ադար մտածեր էի արդէն, պարո՛ն, դրաբեղանի տիկնոջ տան չտալու համար։

—Էթիէն, սահմանափակ են տեսութիւններդ, ազա՛ս։ լաւ իրատեսներու պէտք ունիս։ Բարեբաղդաբար ես հոս եմ։ Այս երեկոյ, ժամ ութին ամենէն ազնիւ հաղուստներդ հագի՛ր, և հետս եկուր, միասնագ ապեցութիւն մը պիտի ունենք։

Ե երկրին, որոշեալ ժամուն՝ ծերուկը գրասենեակն առաջն էր։ Էթիէն պատրաստ էր, միատեղ կառք մը հեծան և Սէրբանդ փողոցն ելան, պարզ երեւութով տան մը չորրորդ յարկն եկան, եւ անդարդ սենեակ մը մտան, ուր երկու կիներ զիրենք ընդունեցին քաղաքավարական մեծ նշանակներով։

—Տիկին Տիւրբէ՛, ըսաւ Պ. Ռօժէլ անոնցմէ միոյն՝ բարեկամական և բարեսիրտ ընտանութեամբ մը, տա՛ս այն բարի ազան, որուն վրայ խօսեցայ ձեզ հետ, այն անձն զոր կը յարգեմ եւ որուն համար ձեր բարեկամութիւնը կը խնդրեմ։

—Էթիէն, յաւելցուց սրճարանատիրոջ դառնալով, այս տիկնոջ ամուսինն ինձ մեծ ծառայութիւններ մատուցած էր. ինք կը թոյլատրէ որ ժամանակ ժամանակ դան իրեն մատուցանելու քու յարգանքներդ։

Մինչդեռ Պ. Ռօժէլ այս ներկայացումը կը կատարէր, Տիկին Տիւրբէի աղջիկն, որ կը կոչուէր Ռօզ, և որ առանց շատ գեղեցիկ ըլլալու, գէթ ունէր այն թարմութիւնն եւ պսպծառութիւնն, որու առնունը կը կրէր, աչքին ծայրովը Պ. Էթիէնի կը նայէր, եւ Պ. Էթիէն, զՏիկին Տիւրբէ կրցածին չափ քաղաքավարօրէն բարեւելոյն հանդերձ, չէր մոռնար դիտել գողունի մանկամարդ օրիորդը։

Այս կրկին հանդիպման հետեւանքն երկուքին համար ալ բաւական բաղդաւոր եղաւ։ քանզի, թէ և սրճարանատէրը շատ պզտիկ չէր. բայց ըստ բաւականին լաւ ձեւեր ունէր, անկեղծ և քաջալերիչ դէմք մ'ունէր, և ամենավայելուչ ազատորդիի մը պէս ալ խնամով հագուած էր։ Այս կէս առաջին տեսութեան մը մէջ կարծուածէն տարի մեծ ազդեցութիւն մը կրնայ ունենալ։

Այսու հանդերձ, Էթիէն միշտ զգուշաւոր ցոյց ինքզինքը Մանկամարդ աղջիկան շատ հաճեցաւ, բայց իւր բարերարին տածած սէրը քիչ մը երկդիմի կը գտնէր։ Սենեկին գրեթէ անզարդ փիճանն և երկու տիկնանց չափազանց պզտիկ հագուստը չէին համապատասխաներ այն ամուսնութեան, զոր առաւօտուն Պ. Ռօժէլ ցնչաւ պատգաւորէն իրեն նկարագրել ուզած էր։ Այս նիւթին վրայ, իւր մտնը դարձած ժամանակ, անվերջանալի ենթադրութիւններ ըրաւ, և ամենէն հաւանականն սա երեւցաւ իրեն որ Սեպուհն իրեն մանուկ պաշտպանութեան տակ առած աղջիկ մ'իրեն ամուսնացնել ասլով, կ'ուզէր որ իւր արարածը ճանչնայ ըրած բարեացն արժէքը։

Բայց զրեալ էր որ Էթիէն մին եւ վերջը ծերուկին ամէն մտադրութիւնքը վրայ պիտի սխալէր։ Իրաւ է թէ երեւոյթներն իրեն ուրիշ կարծիք մ'ընել չէին տար, և թէ իրականապէս, իւր ենթադրութիւնները Պ. Ռօժէլի նպատակին հետու չէին. քանզի հետեւեալ օրէն մարդուկն իրեն յայտնեց որ այս ման՝ մանրդ աղջիկն էր զոր իրեն ամուսին սահմանած էր։ Անոր համար տածած սէրը բոլորովին պատուաւոր էր, քանզի վաճառական Տիւրբէ, Ռօզի հայրը, մատակարարողն իրական ծառայութիւններ մատուցած էր, և որբեւայրն, ամենայն փափկասրտութեամբ, երբեք չէր ուզեր ճանչնալ այդ ծառայութիւնները գրամական նպաստներու փոխարէն։ Ասոր համար էր որ միտքը դրեր էր իւր պարտքն հատուցանել հանդէպ իւր նախկին բարեկամին, տ՝ որ աղջիկն օգտաւէտ կերպիւ ամուսնացնելով։

Արդ, Էթիէն լաւ տան մը զլուխն էր, արագ հարստութիւն մը դիզելու վրայ էր, աւելին՝ ունէր այն ամէն յատկութիւններն, որք կրնան սիրտ ի՛լ ըլլալ կնոջ մը և նորա երջանկութիւնն ապահովել։ Ուրեմն Էթիէն Ռօզի յարմար ամուսինն էր։

Զը դիտցուեր թէ սրճարանատէրն ո՞ր սատանան գոհ էր այս պզտիկ կարգադրութիւնէն, ուր Պ. Ռօժէլ կրաւորական դեր մը կատարել կուտար իրեն։ Բայց մանկամարդ աղջիկն յիրաւի սիրուն էր, սրբը մէջ մնաս, եւ երախտագիտութիւնն ալ օգնելով, Էթիէն, չարաթ մը տարակուսանքի վերջ, սեպուհին սիրուն պաշտպանելոյն ձեռքն ուզեց եւ ստացաւ։

Հետեւեալ առաւ, ծեր յամախորդը նշան բրաւ սրճարանատիրոջ, նախաճաշը կանխաւ զրկելէն վերջ։

—Էյ՝ ուրեմն, ըսաւ իւր մարչը դարձնելով ըստ իւր սովորութեան, պզտիկին հետ կը կարգուիս, և ասի առանց չհոս ակնարկութեան։ Շատ լաւ է այդ, սիրելիս, և ես կը հաւանիմ ադոր։ Եւ անտ իմ հարսանեաց նուէրս, յաւելցուց, սրճարանատիրոջ երկու հարիւր հազար ֆրանքի ընկալագիրը պատուելով։

Էթիէն, խորին երախտագիտական յուզման մէջ, ուզեց բարի ծերունւոյն ոտքն խնայ, բայց նա ետ մղեց զանի կամաց մը։

—Դեռ ուրեմ մէկ երկու այսպիսի յաջողութեամբ պատկառած կարգադրութիւններ, մատեց գոհունակութեան հառաչանք մը հանելով, և պիտի կրնամ մեռնիլ հանդարտօրէն, առանց տենչոնս արատաւորելու անպատիւ յուսս դարձումով մը։ Ահա սակայն, չարունակեց բարձրաձայն, ինչ որ իմ ազգականներս կ'անուանեն անմիտ եւ առանց չարժութեան շնայլութիւններ։

Փափաքելի էր որ դէշ տացուած հարստութեան տերերն իրենց վերջին օրերը գէթ բռնուին Պ. Ռօժէլի ունեցած բարեսիրական մտադրութենէն։ Էթիէն, միգոնատէր եղած, օթեկ հացով մարդուն գուշակութեանն համեմատ, իւր տունն ուրիշի կը ձգէ հինգ հարիւր հազար ֆրանքի, և ինք կը քաշուի իւր Սէնթ-Օնորէ արուարձանի փառաւոր ապարանը։

ԳԱՄԷԼԻԱ

194 Մեծ—փողոց Բերա 194

ԱՐՏԱՔՈՅ ԿԱՐԳԻ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

9 դասալի նաւագուսի ամենայն դնոց ապրանաց

ՄԻԱԿ ԱՌԻԹ

Ստանալոյ մեծաքսեղէն, բրդեղէն ևն.

ՅՈՑԺ ԱԺԱՆ ԴՆԵՐՈՎ

Այս վաճառումը պիտի սկսի Յունվարի 12,24 էն և պիտի տեւէ մինչեւ ց3,15 Փետրուար 1887.

Ա. Զ. Դ.

Պ. Ժ. Տ. Ծանէթթոյի դրամատունը պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ յառաջիկայ փետրուար 1ին (ըստ Ե.) Աբքունի Փողերանոցին մէջ տեղի պիտի ունենայ Բուսէլիի երկրաթուղեաց արժէթղթոց 102 երորդ վիճակահանութիւնը։

500 թիւեր պիտի չահին.

Մեծ Բաժին	300,000	Ֆրանք
1 բաժին	25,000	»
2 »	10,000	ական ֆր.
6 »	2,000	» »
12 »	1,250	» »
28 »	1,000	» »
450 »	400	» »

Պ. Ժ. Տ. Ծանէթթոյի դրամատունը կը ծախէ չահուց մէկ հինգերորդին իրաւունք ունեցող 100 թիւեր ի միասին 150 ղրշ.ի, 50 թիւեր ի միասին 75 ղրշ.ի, 25 թիւեր ի միասին 37 1/2 ղրշ.ի, 10 թիւեր ի միասին 15 ղրշ.ի և 5 թիւեր ի միասին 7 1/2 ղրշ.ի։

Ամբողջ տոմսին գինն է 7 1/2, կէսինը 5 և մէկ քառորդինը 3 ղրշ.։

Այս տոմսերէն դնել փափաքող անձինք պարտին ժամանակին դիմել Դրամատունս։ Դատաւորէն եկած խնդրանաց հետ պէտք է ղրկել նաեւ փոխարժէքը։

Արգոյ հասարակութեան կը յանձնարարենք դնել այս տոմսերէն, որովհետեւ քիչ ստակով մարդ բաղդ կուտենայ մեծ գումարներ չահելու։

Դիմել առ

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ

Կալաթա, Գումիսիոն խան, թիւ 18

Երկրագործական մեքենայներու, արհեստից և հանրօգուտ շինութեանց գործիներու համար, խորտուբ կուսանք մեր ընթերցողաց դիմել առ Խաչերն Էֆէնտի, Գարաքէյ, Տէչիրմէն խան։ Այս տուն յարաբերութեան մէջ է Եւրոպայ և Ամերիկայի գլխաւոր գործարանաց հետ, և կը բերայ հայթայթել անոնց ցուցակներն եւ ընթացիկ գներն, ինչպէս նաեւ գործարանաց, ամէն տեսակ գործիներու եւ մեքենայներու տեղաւորման ծախուց յատկացեալ։ Ամէն տեղեկութիւնք ձրիաբար կը տրուին, եթէ մարդ յատակօրէն նշանակէ իւր փափաքածը։

ԻԼԱՆ

ՇԷՀԻՐ ԼՄԱՆԹԻ

Քէօրրիւ տէնիզ համմամարը աշխատնաս պու սէնէ հասրլ օլան միտեալը չեբաիթը մուայեէնէ իլէ պիլ միդայիտի սաթըլմադ իւզրէ քեանունի սանինին երբմի իբինճի բէնչէնպահ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, Թալիպլերինին Շէհիր Խանէթի մէճլիսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

15 քեանունի սանի 302

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ

Կիրիա Ֆրդաի ապէրիյէսի իչուն Ցէրսատէֆտէ Թէսլիմ օլունմադ իւզրէ միպայիասը մէվգրի միւնագասայա գօնուլան տէօրթ պին քիլը ճէտիս պուզտայ իլէ եւզ պին գէյէ արբանն իչպու քեանունի սանիի բումինն երբմի պիրինճի չարչէնպահ կիւնիւ պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ երբմի իբինճի բէնչէնպահ կիւնիւ տախի թէգարարուր իսէճէք ֆիյաթլարընտան եւզտէ պէշ թէնղիլինէ գապուլ օլունճաղընտան, իթասընա թալիպ օլանլարը մագամ Սէրասկէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

15 քեանունի սանի 1887

Նօ. 9 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ

Նիզամիյէ էլչիսէ անպարը իչուն եթթիսաղ օլունան նիւմունէսինէ վէ չուրութը մուգարրէրէսինէ Թէվֆիգէն միպայիա օլունմադ իւզրէ մէվգրի միւնագասայա գօնուլան պին իքի եւզ պին գէյէ բինճէ բի ճէտան եւզ էլլի պին գէյէ բէրէկին էսանը օսմանլը լիրասը եւզ զուրուշ պէշ զուրուշ պէշ բարայա օլարադ թալիպ էօհտէսինտէ օլուպ քեանունի սանիի բումինն երբմի պիրինճի չարչէնպահ կիւնիւնէ գատար պէհէր գէյէի ճէտիտի օն բարա վէ պիր բարանդն եւզտէ օն ճիւղինէ վէ ինճէ քէրէկին պէհէր գէյէսի օն պիր բարա վէ պիր բարանդն եւզտէ օն ճիւղինէ թալիպլի էօհտէսինտէ օլուպ քեանունի սանիի բումինն երբմի պիրինճի չարչէնպահ կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաիրի պիլ իճրա մէգքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իթասընա թալիպ վէ երբմի իբինճի բէնչէնպահ կիւնիւ եւզտէ պէշ թէնղիլինէ բաղիպ պուլունանլարը մագամ Սէրասկէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

15 քեանունի սանի 1887

Նօ. 8 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ

Նիզամիյէ թահնիյէ խտարէսի հասլաթընտան ֆիւրուսթի օլունճաղ օլան եւզ պին գէյէ գալլը վէ էլլի պին գէյէ ինճէ բի ճէտան եւզ էլլի պին գէյէ բէրէկին էսանը օսմանլը լիրասը եւզ զուրուշ պէշ բարայա օլարադ էվվէլճէ նադտէն վէ բէչինէն վիրիլիպ պատէհու գալարբրբրադ շարթը վէ չէրաթթը սաբէսի էլէ գալը բէրէկին պէհէր գէյէի ճէտիտի օն բարա վէ պիր բարանդն եւզտէ օն ճիւղինէ վէ ինճէ քէրէկին պէհէր գէյէսի օն պիր բարա վէ պիր բարանդն եւզտէ օն ճիւղինէ թալիպլի էօհտէսինտէ օլուպ քեանունի սանիի բումինն երբմի պիրինճի չարչէնպահ կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաերի պիլ իճրա մէգքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իթասընա թալիպ վէ երբմի իբինճի բէնչէնպահ կիւնիւ եւզտէ պէշ թէնղիլինէ բաղիպ պուլունանլարը մագամ Սէրասկէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

15 քեանունի սանի 1887

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻԾ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՍԱԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 1,788,964

ՆՕՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՍԱԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իրը ապացոյց իրենց հաստատութեան, մինչև հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասներին 15,000,000 *Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։*

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գումրիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակին, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։*

ԵԹԷ ԿԸ ՀԱՃԱՔ

ԱՌԷՔ ՄԻՍՅՆ

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐՆ

ՀՐԱՎԵՆՈՅ ՄԱՔՈՒՐ ԹՈՒՅԼԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Որք շնչուելով եւ ուտուելով կը ներգործեն ընդդէմ Հարբուխի, Ռոնշիդի, Դուլմի, Շնչարգելութեան, Ձայնի կերկերման, Խուչապատալի ելեւն։ Ամեն բժիշկք կը յանձնարարեն ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐՈՒ գործածութիւնն եւ կ'արգելուն գործածել խայծղանի այլեւայլ շաքարանատերէն։

ԱՆՊԱՏՇԱՌՈՒԹԻՒՆՔ
Խայծղանի շաքարանատերս

1. ՄԱՐՍՂԱԳԱՆՆ ԽՈՂՈՎԱԿԱՆ, ուստից կ'ելնեն խայծղանի կարծր և անլուծելի զանգան հատիկներն որք բերանին մէջ չլուծուելով կ'երթան ստամոքը կ'իջնան, առանց դիպելու ինչ խայծղանի հաղորդելու շնչառութեան խողովակաց որոց սահմանեալ են։

2. ԽՈՂՈՎԱԿԱՆԻՆ ԾԱՑՔԸՆ խայծղանի հատիկները կը մնանին ստամոքի մէջ և զանց բեռնաւորելով շաքարով և ժելատինի նիւթերով, յառաջ կը բերին ստամոքի անհանգստութիւններ։

3. ԱՂԻՔՆԵՐՈՒՆ մէջ կը բարձրանալեն այս հատիկներուն պատճառած անհանգստութիւնք և յառաջ կը բերին Բարդագում, Վէրք, Խիթ ևն, իրենց պարունակած սիրինի, մարգինի և այլն պատճառաւ։

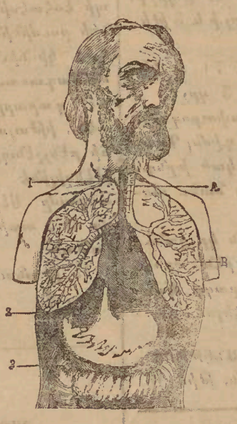

ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՔ
Ժէրօտէլի Բասդիյլներու

Ա. ՇՆՉԱՓՈՂԵրուն մէջ Ժէրօտէլի բասդիյլներու դարբիները մեծապէս կը ներգործեն իրենց առողջարար և կազդուրիչ յատկութեամբ, քանի որ կը շնչուին ու կը ծծուին։

Բ. ԹՈՔԵՐՈՒՆ մէջ մեն մի շնչառութեան կը հանին ժէրօտէլի բասդիյլներու դարբիները ներսն և բնականաբար տարածուելով անմիջապէս ի գործ կը դնեն իրենց փրկարար ազդեցութիւնը։

(Բարիզի բժշկական ամենէն կարեւոր թերթն, կազէթ տէ Օ՛ոսիթօ, այսպէս կը խօսի բասդիյլներուն մասին։ «Պ. Ժերոտէլ պարզ միջոց մը գտած է խայծղանը մարելու համար շնչափողերու ամենէն նուրբ թելերուն մէջ, առանց պարունակելու վնասակար նիւթեր։ Այս պատճառներով, խայծղանին տարեցութիւնն այնքան արագ է որ քանի մը բասդիյլներ կը բաւեն հազը դադրեցնելու։»

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐը անհրաժեշտ են ամէն անոնց որք ձայներնին կը յոգնեցնեն, արձակ օդի մէջ կաչխատին կամ իրենց պարապմանց պատճառաւ ստիպուած են գրգռիչ գոլորշիներ կամ փոշիներ ոգել, ինչպէս Գործաւորք, Զաւազանք, Կառավարք, Երգիչք, Դերասանք, Ատենաբանք, Քարոզիչք, Փաստաբանք, Ուսուցիչք, Դասախօսք, երկաթուղեաց Պաշտօնեայք եւ եւ։

Տարին 100,000 է աւելի մարդիկ կը բժշկուին այս Բասդիյլներով եւ Պ. Ժերօտէլ 40,000 է աւելի շնորհակալեաց նամակ ունի։

Ժերօտէլի Բասդիյլներն են խայծղանի միակ բասդիյլներն որք վարձատրուած են Փարիզու 1878 ի Տիեզերական արուեստանոցի կողմէ, նամատարական որոշմամբ եւ ըստ խորհրդոյ Առողջապահական խորհրդոյ՝ փորձերու ենթարկուած են, և Ռուսիոյ մէջ թող, ոռեալ են կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաստատութեան բժշկական պրոֆեսոր։

Իրատարակիչ գաս. պարոնայի 72, [illegible] Ա. ԺԷՐ[illegible] [illegible] մասին։ — [illegible] գործարանի նշանը

Ա. ԺԷՐ[illegible] [illegible] (Ֆրանսա)

Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղ [illegible] Բանգուրք [illegible], Ն. Թէքսորիսէս և Դեղագործ [illegible] Գերանոցն, 5, Մեծ փողոց Կալաթիայի։

ԿԵՆԱՆԻ, ԱՃՈՒՄՆ Ա ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ։

ՄԷԼԼՐՈՅ

ՄԱՔՈՒՐԻՆ ՄԷՋ ՀԱՅԵՐԻ ՆՈՐՈՂԸ

Իրապէս իրենց առջի թարմ գոյնին կը դարձուցանէ ճերմկեալ կամ գունաթափ մազերը։ Կը դադրեցուցանէ անոնց թափելը։ Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացուցանէ թեւերը, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։
Կը վաճառուի երկու չափով մեծ շիշերու մէջ։
Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Դարիզ ու Նիս Եւրոպ։
Կը գտնուի Ն. և Ժ. Դանգիւբ եղբարց բրիտանական դեղարանն, Բերա, Մեծ փողոց. Էմմընտ Դարուանա, Անգլիական մթերանոց, Եիւքսէք Գալաթիայի, և Իզմիրը Լաղանուէլլա, 433, Բերա Մեծ փողոց։

ՆՈՐՎԷԿԵԱՆ ԻՒՂ

ԿԱՄ ՄՈՐԻՒ ԶԿԱՆ ՃՇՄԱՐԻՏ ԻՒՂ ՇԻՇԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ

Այս ձկան իւղը քսան տարիէ հետէ կը յանձնարարուի մայրաքաղաքիս բժիշկներէն։ Այս առաջնակարգ պատրաստութիւնն բազմաթիւ վկայագիրներ ստացած է, որը ամենէն ազդեցիկն այն ամէն հիւանդութեանց մէջ յորս մարիւ ձկան իւղը գործածել հարկ է։
Մարիւ ձկան իւղը մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը ծախուի շիշերով ի

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆՆ

Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ

244, Բերայի Մեծ փողոց, 244

Կալաթա-Սերայի ոստիկանատան դիմաց

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ապահովագրութիւն։ — Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթոլ, Ուիթոլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէչպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6։ 507

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Մուրճ գեղարդ և ցամաքային ապահովութիւն
Մէհմէտ Ալի բաշա խան, 2, Պոլիս

Սաղարդրեալքս, Մ. Թիւլպենճեան եւ կոմ, պատիւ ունին ծանուցանել զանազանաբար թէ Ընդհանուր Գործակատար անուանուած են Մանհայմի Ռէասիուրանս Մարդիմ Ընկերութեան։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւն, Պայմանագրութեամբ հաստատուած կապուած վնասներ ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը։ Ֆր. 15 000 000
Դրամագլուխ չրջորդերութեան հանուած 7,500 000
Պահեստի դրամագլուխ 775 000
Պահեստ սառանձնեալ վտանգներու և չվճարուած վնասուց համար 1,750,000

Ուրեմն, Մանհայմի Ռեասիուրանս Մարդիմ Ընկերութիւնն ամենն երաշխաւորութիւն կընծայէ շոգենաւով, առագաստանաւով, երկաթուղիով եւ եւ ներածեալ կամ արտածեալ ապրանց ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնը նաև մասնաճիւղ է «ԱՐԺԵՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ»
Union pour l'Assurance de Valeurs

և հինգ ընկերութեանց համաբարձրութեան ներքեւ,

որք 30,500,000 Ֆրանքի

դրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամէն տեսակ արժէք, արժէքուղղի, կարան, պանդարան, գոտարանի եւ եւ, որք կը զրկուին թշնամութեան և սուրհանդակաց միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմող ընկերութիւնքն տեսնելն տարագրել են ապահովագրութեան մարդկանց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար երաշխաւորեալ է Օսմանկայսերական Պանքան։

Աւասիկ ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏԵԱՐՑ անուններքս։

Բարիզ	Գանդուսա տ'Իպսոնդ որ Բաւէ
Լոնտոն	(Լոնտոն Լոնտ Գասէնդի Պէնքին և ընկ. (Ընդհանատին, Աւստրալիոյ և Զիմասոտոնի Պանքա (Աւստրալիական միացեալ Պանքա
Համբուրգ	Պերլինի գերմանական Պանքա
Ամստերտամ	Ամստերտամի Պանքա
Վիեննա	Աղ եւ տարական կարկի Պանքա
Լիեժ	Ընդհանուր Պանքա Լիեժի
Բրուսել	Ընդհանուր ընդերքութիւն յոգուտ առ. ալիին ճգնատարութեան
Մանհայմ	Վարչի Հունական Պանքա
Պերլին	Ս. Պլայնրեցիներ
Վրէնա	(Գրեսի Անդրալար (Աւստրական Պանքա Վիեննայի
Բնդեղտգուրկ	Ֆ. Ի. Կիմնգարբ
Գրենոնա	Երկրագործական Պանքա Տանիմարքայի
Հնոլոս	Բոտ. Հոլներ և ընկ.
Զմիւռնիա	Տը Գուսմեր եղբարք
Պուքրէշ	Իուսմանիդ Պանքա
Աթէնք	Հարստատարանէ վարկի Պանքա Յունաստանի

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը։ Պայմաններն և գներն յոյժ չահաւէտ։

Գլխաւոր-Խորհրդատէր. Հ. Օգէն, փոքրագէտ Վէրիպ տան ծովային գործոց դրասենեակին, Մարդելը խան, 6, Կալաթա։

Ընդհանուր գործակատար
Մ. Թիւլպենճեան եւ կոմ

ԴՐԱՄԱՏԵՐԻՆ ՎԻԼԼԱՅԻԹԻՆ

ԹԱԼԱՍ ՇԻՀԷՐԻՆՏԷՆ ԿԷԹԷՐԻԼՄԻԵ
ԱԼԱ' ԲԱՍՏԷՔԻՄԱ Զ.Ի ՍՈՒՏՅՈՒՔ

Սմիւռնայ, Պահչէ գաբուսուրնա Թաշ խան, Ն. 8

ԵՐԹԵԿԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՈՑ
Ընդ դէմ Մէրլէս, Կ. Պոլսոյ և Օրէսոյ

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐԸՆ ՈՐԴԻՒՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոս
Ալպա	2,000	Լերանդոս	4,500
Ամենէս	3,000	Պարենկոս	4,300
Բէկոս	1,300	Մարատոն	2,500
Գասանոս	3,500	Միլոս	2,000
Գորտոնիս	2,200	Նէրոս	2,000
Գրոսոս	2,000	Օթելլոս	5,000
Դէլոս	2,600	Ոլանոս	3,000
Դարիրոս	2,500	Ոդրանոս	4,500
Դամէս	2,400	Ոդդոս	2,000
Գաբոս	2,000	Բասիլիկ	1,200
Գոմոն	2,700	Բաղերմ	3,200
Տիոս	2,500	Բասդեր	1,700
Տօմիս	1,800	Գիդոս	2,800
Իրաքս	2,600	Րիմոլիս	4,400
Տրադոս	2,600	Ռինալոս	3,200
Ֆալքոն	800	Բոլոս	3,000
Տիոս	1,700	Բոմնոս	5,500
Ֆլամինկ	1,600	Բոմէս	3,500
Կալիէս	5,500	Մալէնոս	4,000
Կիդանոս	2,200	Մարքոս	2,000
Կոզս	1,800	Մելվիլ	2,000
Կրօնոս	2,200	Սորենդոս	4,300
Հանկոս		Թասոս	1,200
Հերոս	2,000	Թ. Բիլլար	3,000
Հիսալկս	3,000	Թիկեր	1,300
Հիւմպերդ	1,200	Թօլեռոս	2,800
Ֆիոս	2,300	Քասանդրա	3,600
Գէլոս	2,000	Եկասոս	1600
Գոմիս	2,200	Զեպրա	3,000
Լեռ	2,000	Զէրս	41,0

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի։
Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ՖՐԷՆՏԷՐԻՒ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալ
Թիւ 17–18, Գիւլիւբ Միւլէթ խան Ղալաթիա
514

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլ և Մէլբուրնի մէջ բանող ընկերութիւն

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոս
Քանարս	4200	Գիթիաս	3000
Ֆերրա	4000	Գասարիս	3000
Օսմանիի	4000	Նէրթիս	3000
Մէսսաղրիս	3250	Բէրա	3000
Թիրա	3250	Լոգիս	800
Թատարա	3250	Գրիտա	800
Թարիթիա	3250	Սեսիլ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՇԷՏՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
515 31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվերբուլ

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլ, Մէլբուրնի և Օրէսոյի մէջ
կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետ
Ալպա	3,000	Գրգոր
Արարատ	2,500	Ռոբէր
Գրգուրախ	2,500	Քրիստոֆոր
Լաստիկ	2,500	Ա. Բիլլ
Մասնաստիր	1,500	Մարշ
Բասմիլիա	2,800	Յոհաննէս

Ընկերութիւնն օրինաւոր գիներով վարձք կընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։
Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։
Դիմել առ՝ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱԵ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակատ

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՐԵՆԱՑՆԵՐԸ

կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կլայնի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սերայի դիմաց։
Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԳԷՐ
Վաճառման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։

ՓԻԼՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ
Որ է Լոնդոնի մէջ՝ նոր բանի Լիվերբուլ և Մէլբուրնի մէջ։

Ուղեւորք և ապրանք կընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսթոնի, և Մեքսիկայ Նահանգաց ու Գանատայի ամէն կողմերուն համար։ Նամանաւանդ Հաւանի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկոյի, Մանչէսդրի, Պրատֆորտի եւ եւ համար։
Ուղեւորաց համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի։
Ամէն շոգենաւու մէջ կայ կին բժիշկ մը։
Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։
Ուղեքս շոգենաւը, նաւապետ Ֆերրիսոն, աստ հասաւ և ի մեծոյ Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի։
Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՀՈԼԻ
Թիւ 1 Վիւլիւք Հալի
փարա խանէթ Ղալա
511

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՄՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայ և Բոլիկի մէջ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն Ալեքսանդրիա երթալիք յատակիկայ շոգենաւ Շէն Լիվերբուլ յունվար 26 ին Մարսիլիայէն և փետրուար 2 ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։
Մարսիլիա երթալիք յատակիկայ շոգենաւն է Մինիւլ որ յունուար 31 ին պիտի մեկնի։
Ուղեւորի և որբ ուղարկելու
Նաւագնչի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈՒԹ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17–18 Գիւլիւք Միւլէթ
Մոմխանէ փողոց, Թիւ 14
514

ՖՐԷՆՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ
Որ է Լոնդոնի մէջ՝ նոր բանի Լիվերբուլ և Մէլբուրնի մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոս
Ալէքերիան	2500	Ֆրանկոնիան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինգոյան	3700
Ամերիկան	2500	Ֆլամինգոյան	3700
Ամերիկան	2500	Իսպերիան	5500
Արաբիան	3700	Իսպերիան	5500
Գավարիան	6000	Իսպերիան	5500
Գուլիսարիան	6000	Լեհարիան	2200
Գասթելիան	800	Լիվերբուլ	2500
Սարդինիան	2000	Լիսաբոն	800
Տուրոյ	700	Օքսֆորդ	700
Էջիպտոս	3700	Բերիան	3800
Ֆրանսիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆրանսիան	3700	Վիրջինիան	6800

Անոթոլորդի շոգենաւը, նաւապետ Ա. Լեքսանդր ամսոյս 32 ին աստ կ'սպասուի։
Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի։
Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ԷՏՈՒԱՐԴ ԼԱՆՇՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Գիւլիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա.
Նաւատեղք, Պարտնայք Ֆրէտ, Լէյանտ և ընկ. Լիվերբուլ
Գործակալներն
Կ. Պոլիս, Իսուարտ Լաֆոնդէն.
Զմիւռնիա, Պ. Պ. Քարվիր Եղբարք
Ալէքսանդրիա, Կ. Լ. Վանհան և ընկ.
Մալթա, Ս. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորդատոյ.
Զմիւռնիա, Գ. Ուիդոլ և ընկ.
512

ՏԷՐԱՄՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՇՈՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋՈՑԱՆՈՑՈՒՆ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՑ

ՃՇՄԱՐԻՏ ՓՈՇԻ

Սենեկաց եւ զգեստուց համար

Ա. ՄԱԼԱԳՈՒԼԻՔ
Ի Սմիւռնիա (Դամլանա)

Կեդրոնատեղի ի Կալաթա, Մամ-Հանէ Լոյտ խան, 2։

Արտօնատէր Ս. ՏՈՄԱՏԵԱՆ

ՋՈՒԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻՑ

ԱՐԿԱՆԱՔԱՐ առաջին կարգի և զուտ պղպպատ, կրելով ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ նշանը։
Կաշիէ ՓՈՎԿԵՐ ամէն մեծութիւնամբ, մեքենայներու համար։
ՌԷՏԻՆԻ իւղ մեքենայից համար։
ՄԱՀՃԱԿԱԼԻՔ երկաթէ և արոյրէ։
ՄԱՄՈՒԼԻՔ ընդօրինակութիւն։
Զանազան տեսակ ԳՈՐԾՈՒՆԱԼ առարկայք։
Անգլիական ԹԱՆԱՔ տպագրատանց համար։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վաճառական և ընդհանուր գործակալք
ՅԱՆԶԵՆԱՆՏԱՐՈՒԹԻՒՆ
Գէորգ պէյ խան, Երիքսէք Գալատրիմ Ղալաթիա, Կ. ՊՈԼԻՍ

Միակ կեդրոնատեղի
ՄԱԼԶԷՐԻ ԳՈՐԱՄԱՐԿՆԵՂՑ
Որոնց գիները կը դիմացրեն երկայն և խրոխտական

Գնողաց համոզման համար մեր վաճառատունց մէջ կը գտնուին վկայագրեր և նկարի մէջ եղած փորձերու ապացոյցներ։

ԲԼԱՔԷ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՔ

Անգլիոյ հուլանոր գործարանէն
ՁՕՆ ՆՕՈՒԻԼ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
ԱՄԵՆԻՒ, ՄԿՐԱՏԻ ԵՒ ԶՄԵԼԻՔ
Նոյն վաճառատան

ՐԵՆԴՐԱԼԻ ԼԱՄԱԲԱՐՆԵՐ
Նոր կատարելագործութեամբք շինուած, երկու լոյսով

Վաճառատունս յանձնարարուցէքով կրնգունի ամէն տեսակ ապրանքներ ապսպրել։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒԶԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ ցսոր տեղեկութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒԶԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒՄԱՆԱՅՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Կ. Պոլիս	6	45	6	44	7	42	7	43	8	9	8	40	9	40	9	44	10	20	10	48	11	22
Գումրգապու	6	24	6	3	7	22	7	55	8	18	8	49	9	19	9	53	10	29	10	57	11	31
Եէնի—գապու	6	28	6	57	7	26	...	...	...	8	53	9	23	...	...	10	33	11	1	11	35	12
Տաղուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Պամիֆիա	6	34	7	3	7	32	...	...	...	8	59	9	29	...	...	10	39	11	7	11	41	12
Եէնի—գապու	6	38	7	7	7	38	8	5	8	26	9	4	9	32	10	4	10	43	11	10	11	45
Պարիգիզլու	6	49	7	19	7	50	8	19	...	9	16	...	...	...	10	55	...	...	11	58	...	...
Ա. Պէթէպաշա	...	...	7	28	7	59	8	34	...	9	25	...	...	...	11	4	...	...	12	8	...	...
Քիւչիւք Զէք	...	...	...	...	8	40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	12	16	...	...

	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Քիւչիւք Զէք	...	...	6	35	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	4	52	...	...	...	...	...	...
Ա. Պէթէպաշա	...	...	6	44	...	7	41	...	8	40	...	...	9	39	...	...	11	21	...	...	12	21
Պարիգիզլու	6	25	6	54	7	27	7	51	...	8	50	...	...	9	49	...	...	11	31	...	...	12
Եէնի—գապու	6	38	7	6	7	39	8	3	8	34	9	4	9	38	10	4	10	44	11	46	11	44
Պամիֆիա	6	42	7	10	7	43	8	7	8	38	9	8	9	42	...	...	10	48	11	20	11	48
Տաղուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի—գապու	6	48	7	16	7	49	8	13	8	44	9	14	9	48	...	...	10	24	11	26	11	54
Գումրգապու	6	52	7	20	7	53	8	17	8	48	9	18	9	52	10	10	10	28	11	30	11	58
Կ. Պոլիս	7	...	7	28	8	1	8	25	8	56	9	26	10	...	10	18	10	36	11	38	12	6

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բանող կառախմբոց մէջ միայն Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառախմբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վագոններ։